

Debesuota, gali snigti.
Saulė teka 7:14, leidžiasi 4:28.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1730 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVII

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Antradienis, Gruodžio-December 22 d., 1970 m.

Kaina 10c

300

PAKEISTA LENKIJOS KOMUNISTŲ VADOVYBĖ

KUDIRKOS IŠDAVIMO ATGARSIAI

ČIKAGA. — "Chicago Tribune" vakar persispausdino vadą iš "Arizona Republic", kur vedamasis buvo pavadintas "Taking Their Advice". Vedamajame sakoma, kad vedamųjų rašytojai ir karikatūrų piešėjai turėjo daug darbo kritikuodami Pakrančių Sargybą dėl baisios klaidos su Kudirka. Tačiau kaip jie būtų emė šaukti, jei Pakrančių Sargybą būtų pati viena nutarusi duoti pabėgimui prieglobstį. Jie būtų klykę, kad, nors ir labai žmoniškai buvo Pakrančių Sargybos motyvai, tas nutarimas įrodo, kad militaristai nesiskaito su civilinės valdžios kontrole, kad generolai ima valdyti Ameriką.

"Padarė, kaip patarta"

Toliau vedamasis nurodo, kad daug tų vedamųjų rašytojų ir karikatūrų piešėjų, kurie puola Pakrančių Sargybą, yra tie patys žmonės, kurie pastoviai terlijo lojalius amerikiečius, kurie neprisidėjo prie jų klaidėjimo apie Rusijos pasikeitimą ir švelnėjimą.

"Arizona Republic" puola "New York Times" ir sako, kad šlykščiai hipokritiškai skamba to laikraščio vedamieji, puolančiai Pakrančių Sargybą, tačiau nei žodžio nesakantieji nieko apie valstybės departamentų vaidmenį šiame įvykyje. Mažai Amerikos laikraščių taip ilgai ir užsispyrusiai įtikinėjo mus, kai rusai yra žmoniškai, verti pasitikėjimo ir garbingi žmonės.

Cinikas galėtų pasakyti, kad Pakrančių Sargybos pareigūnai, negavę valstybės departamento nurodymų, pasielgė su Kudirka pagal "New York Times" ir kitų patarimus.

"Bolšoi" baletas

"Newsweek" žurnalas gruodžio 21 d., rašydamas apie "Bolšoi" teatro gastrolį atšaukimą, prideda, kad šiais metais įvykę sovietų šokėjų pabėgimai į vakarus buvo apsumkinti prezidento Nixono stipraus pareiškimo po lietuvių jūreivio nepavykusio bandymo pabėgti, Prezidentas pabrėžė savo paramą pabėgimui globalai. Rūsai žino, kad dauguma "Bolšoi" teatro 540 narių yra jauni, be ryšių namie ir todėl sunkiau suvaldantieji savo impulsą pabėgti.

Ryšių stoka

Praėjusio trečiadienio "Detroit News" išidėjo Clark Mollenhoff straipsnį apie pavojingą sužinojimo ryšių stoką Washingtono. Jis nurodo, kad prezidentas Nixonas apie Simo Kudirkos pabėgimą ir jo atidavimą sužinojo iš laikraščių tik po šešių dienų. Mollenhoff duoda ir kitų pavyzdžių apie vyriausybės ryšių stoką, kuri esanti labai pavojinga. Jis sako, kad kai kurie kongreso nariai nurodo panašumą tarp vyriausybės nesugebėjimo išspręsti lietuvių pabėgimo klausimo ir vyriausybės nesugebėjimo reaguoti į žvalgybos žinias apie Japonijos intencijas pulti Pearl Harbour 1941 m.

Bandymai sukėlė pavojingas dulkes

MERCURY. — Nevados dykumos brandolinių bandymų rajone praėjusią savaitę buvo susprogdinti keturios bombos. Viena jų, nors nedidelio galinumo, paskleidė atmosferą radioaktyvių kritulių. Jie pakilę 8,000 pėdų į orą. Skubiai buvo išvežti 600 darbininkų. Jie visi buvo patikrinti, ar neužsikrėtė taisyklėmis.

Radioaktyvių dulkių debesys

IŠ VISO PASAULIO

NEW YORKAS. — "Newsweek" žurnalas, rašydamas apie kino meną, kalba apie naują teatrą, atidarytą New York'e, kuris pastatytas pagal lietuvių Jono Meko, Filmų avangardisto, įkvėpimą. Teatrą projektavo Peter Kubelka. Jame žiūrovai sėdi perskirti tarp sėdynių esančiomis pertvaromis. Niekas netrukdo susikaupti ir atsidėti tik rodantom filmui.

BONA. — Rytų Vokietija, protestuodama prieš Bonos parlamento socialdemokratų suvažiavimą V. Berlyne, vėl pradėjo trukdyti susisiekimui tarp Vokietijos ir Berlyno.

SAIGONAS. — Komunistai, švęsdami 10 metų sukaktį nuo Viet Congo įsteigimo, padidino atakas Saigone ir kituose Pietų Vietnamo miestuose.

BIRMINGHAM. — Atstovo Mendel Rivers gyvybei yra pavojus, nes po operacijos jo širdis buvo sustojusi plakti.

TUSCON. — Arizonoje užsidegė viešbutis. Žuvo 28 asmenys, jų tarpe trys čikagiečiai.

SAN FRANCISCO. — Kiniečių rajone kilo gaisras, kuriame žuvo trys asmenys ir penki buvo sužeisti.

VATIKANAS. — musulmonų religijos delegacija lankėsi Vatikane ir susitarė su nekirščių sektoriato vadovybe palaikyti reguliarius ryšius tarp dviejų religijų.

SIDNEJUS. — Australijos aerodrome didelėje dėžėje buvo rasti keturi vyrai, kurie norėjo patekti į Britaniją, tačiau nenorėjo mokėti aukštų lėktuvo kainų. Dėžės persiuntimas būtų kainavęs 352 doleriai, o keturių asmenų bilietai kainuotų po 717 dol. "Keleiviai" atiduoti policijai, nors jie džiaugiasi, nes jiems buvo paaiškinta, kad visi keturi iki Londono būtų mirę dėžėje nuo oro ir vandens stokos.

JERUZALĖ. — Izraelio premjerė Galda Meir kreipėsi į pasaulio opiniją, prašydama visus protestuoti prieš Leningrade tęsiamą sovietų žydų teismą, kuris esąs netikras, dirbtinai sugalvotais kaltinimais. Ji įspėjo, kad teismas gali būti pradžia sovietų trijų su puse milijonų žydų persekiojimo. Premjerė Meir nurodė, kad sovietų žydų kova — yra revoliucinė ir rodo didžiausią tų žmonių heroizmą.

Blue Cross draudimo bendrovė paskelbė, kad New York'e ir apylinkėse bus pakelti draudimo mokėjimai net 19 nuošimčių.

ėmė slinkti į šiaurę ir šiaurės rytus. Seši Atominės Energijos lėktuvai ir du helikopterai nuolat seka debesį ir matuoja kritulių radioaktyvumą. Komisija praneša, kad tos dulės žmoneis nepavojingos.

Detroito lietuviai protestuoja dėl Simo Kudirkos išdavimo prie Federalinių rūmų 1970.XII.5 Priekyje iš k. atpažįstami Jurgis Mikaila ir Aldona Paškuvienė. Nuotr. K. Sragausko

EGIPTO DELEGACIJA DERISI MASKVOJ

KAIRAS. — Egipto viceprezidentas Ali Sabry atvyko su delegacija į Maskvą, kuri ta proga pakartojo savo pasiryžimą visomis jėgomis remti Egiptą, kovojantį prieš Izraelio imperialistinę agresiją. Maskva žada duoti toliau karinę ir ekonominę paramą. Sabry, kuris laikomas Maskvos žmogumi Egipte, tarsis su partijos vadu Brežnevu ir premjeru Kosyginu.

Izraelyje kabinetas svarstė taikos derybų klausimą. Derybos su arabais Izraelis nedalyvavo, bandydamas išsiderėti iš Amerikos pažadų ateitai ir nenorėdamas atsisakyti užimtų arabų žemių. Manoma, kad po Naujų Metų Izraelis pradės dalyvauti JT tarpininkaujamose derybose.

MIRĖ PULGIS ANDRIUŠIS

Iš Australijos gauta žinia, kad šeštadienį, gruodžio 19 d. ten mirė rašytojas Pulgis Andriušis, aukštaitis, humoristas, vienas žodingiausių mūsų lyrinės prozos atstovų. Pulgis Andriušis gimė 1907 m. kovo 18 d. Gaidžių km. Tauragnų vl. Baigęs Kaune gimnaziją, studijavo literatūrą, Periodinėje spaudoje pasižymėjo savo 1928 metų kelinės žemaituku po Europą aprašymais.

Pulgis Andriušis išvertė į lietuvių kalbą Cervantes Don Kichotą 1943 m. Vokietijoje humoristiškai aprašė DP stovyklinių gyvenimą feljetonų rinkiniu: "Ir vis dėlto juokimės" ir "Siuntinėlis iš Amerikos". Vainikams parašė "Vabalų vestuvės". Jis gavo premijas už "Anojų sėję ežero", "Sudiev, kvietkili" ir "Rojaus vartai". Pulgio Andriušio feljetonų tematika — naujųjų (daugiausia Australijos) lietuvių ateivių gyvenimas, jo humoras stipriai satyriškas.

Velionis Australijoje paliko žmoną Mariją, sūnų Gediminą, dukteris: Laisvę ir Rasą.

Rašytojas Pulgis Andriušis 1907.3.18 — 1970.12.19

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Nauja Lenkijos komunistų partijos vadovybė pareiškė, kad nebus pakeitimų Lenkijos santykiuose su Vakarų Vokietija. Neseniai pasirašyta sutartis bus vykdoma.

◆ Kinija paleido vieną italą, kuris prieš du metus buvo suimtas kaip šnipas. Jis buvo paleistas prie Hong Kongo sienos.

◆ Komunistinė negrė Angela Davis buvo iš New Yorko perduota Kalifornijos policijai. Ji teismuose bandė kovoti prieš tą perdavimą, nes Kalifornijoje jos laukia teismas už pagrobimą ir žmogžudystes. Jos ginklais buvo nušauti keli asmenys.

◆ Gynybos departamentas paneigė žinias, kad karinė žvalgyba sekiojo ir šnipinėjo Illinois politikus. Žvalgyba armijos buvo panaudota tik negrų riaušiuose Detroito ir kitur metu.

◆ New Yorko taksai vairuotojai baigė streiką, kuris truko 15 d.

◆ FBI paskelbė, kad nusikaltimai Amerikoje padidėjo 10 nuošimčių per pirmus 9 šiuos metus mėnesius.

◆ Auburn, N. Y., kalėjime prižiūrėtojai turėjo panaudoti dujas, priversdami kalinius sugrįžti į cėles.

Nixonas nepratęs kongreso sesijos

WASHINGTONAS. — Prezidentas Nixonas rimtai supykęs ant Kongreso dėl jo įstatymų projektų užvilkinimo. Jis esąs pasirengęs sušaukti naują, 92 kongresą kaip galima anksčiau, sausio 3 d., kada užsibaigia dabartinio kongreso sesija. Prezidentas galėtų uždelsti naujo kongreso sušaukimą iki sausio 21 d. ir leisti dar veikti dabartiniam kongresui, tačiau spaudos sekretorius Ziegleris pranešė, kad prezidentas to daryti nenoris dėl kongreso daromų jo projektams kliūčių.

Senatas 48 balsais prieš 43 nesustabdė filibusterio dėl SST lėktuvo Filibusteriui sustabdyti reikia dviejų trečdalių balsų. Senate trukdymų laukia Kambridžijos paramos įstatymas, importų kontrolės, šalpos reformų, gynybos lėšų ir kiti svarbūs įstatymai. Prezidentas priėjęs išvados, kad su dabartiniu konsultinčių atvyko ir žydų de-

LENKIJOS DARBININKŲ NERAMUMAI PRIVERTĖ PAKEISTI POLITBIURĄ

VARŠUVA. — Lenkijos darbininkų riaušės privertė pasitraukti komunistų partijos vadą Gomulką. Kartu su juo pasitraukė iš partijos politbiuro prezidentas Sychalski, ekonominį reikalų ministeris Boleslaw Jaščuk ir dar du Gomulkos rėmėjai: Strušecki ir Kiško. Naujo partijos vadu išrinktas Edward Gierek. Sakoma, kad Lenkijos riaušės užmuštų skaičius siekia 300, sužeistų buvę tūkstančiai. Stebėtojai galvoja, kad Gomulkos išmetimas buvo reikalingas, bandant sustabdyti neramumus. Washingtono kalbama, kad Giereko paskyrimas nereiškia, kad kova dėl valdžios yra baigta. Gierekas buvęs Gomulkos priešas, tačiau jis turi stiprų konkurentą, kuris siekė Gomulkos vietos — Mieszyslaw Moczarą, partijos sekretorių saugumo ir kariuomenės reikalams.

Gomulka prie partijos vairo išbuvo 14 metų. Jis savo laiką buvo laikomas liberalu komunistu. Jis sėdėjo prie Stalino kalėjimo, nebijojo pasipriešinti Chruščiovui. Patekęs valdžion Gomulka pasikeitęs ir ėmęs pats naudoti griežtus Stalino metodus. Gomulka yra 65 metų, jį pakeitęs Gierek — 57 metų.

Edward Gierek užaugo Prancūzijoje, kur jis dirbo anglų kasyklose būdamas 14 metų. Jis čia įstojo į komunistų partiją būdamas 18 m. Po trijų metų jis jau vadovavo prancūzų angliakasių streikui ir buvo Prancūzijos ištremtas. Gierek vėl iš Lenkijos išvyko į Belgiją 1939 m. čia irgi dirbo anglų kasyklose ir komunistų partijoje, o vokiečiams Belgiją okupavus, įsijungė į pagrindinę partizanų veiklą. Grįžęs Lenkijon po karo. Gierek studijavo kasyklų inžineriją ir greitai kilo partijos hierarchijoje. Gierek pateko į partijos centro komitetą 1956 metais ir net pakliuvo į politbiurą, tačiau Gomulkai atėjus į valdžią, jis iš politbiuro buvo pašalintas ir jam duota Silezijos komunistų partijos vadovybės Silezijoje yra didžiausios angliu kasyklos ir plieno įmonės. Gierekas jas taip tvarkė, kad šiuo metu neramumuose Silezijos darbininkai nedalyvavo.

Gierekas laikomas pragmatistu. Savo pirmoje kalboje, kaip partijos vadas, Gierekas pažadėjo peržiūrėti ekonominį planą ir neseniai paskelbtus kainų pakėlimus. Jis paskelbė Lenkijos lojalumą Sovietų Sąjungai ir socialistų stovyklai. Jis pažadėjo bendradarbiauti su komunistais ir nekomunistais, su tikinčiaisiais ir netikinčiaisiais. Dabar svarbiausias Lenkijos tikslas esąs: rasti bendrą kelią į taiką ir darbą.

Neabejojama, kad Gierekas bus priimtinas Maskvai. Jis nėra Dubčekas ir visas Lenkijos reformas derina su sovietų interesais. Abu vyriausybės nariai: premjeras Cyraniewicz ir užsienio reikalų ministeris Jedrychowski pasiliko partijos politbiure, todėl nelaukiama pakeitimų užsienio politikoje.

Pranešama, kad sovietų kariuomenė yra sutraukta į Lenkijos pasienius iš R. Vokietijos ir sovietų pusės.

Rytų Vokietijos spauda kaltina Lenkijos valdžią dėl buvusių neramumų. Albanijos pareiškimai meta kaltę ant "išsigimusių revizionistų", kurie prikėlė prie riaušiu. Ne ir prancūzų komunistų "L'Humanite" pripažįsta, kad riaušės kėlė "pado-rūs darbininkai".

New York'e demonstravo lenkai prie Sovietų Sąjungos ir Lenkijos įstaigų. Tuo pačiu metu prie sovietų diplomatinės pasiuntinybės atvyko ir žydų de-

Kritikuoja karinę paramą užsieniams

WASHINGTONAS. — Senato užsienio reikalų pakomiteis, vadovaujamas sen. Stuart Symingtono, paskelbė ilgą studiją apie Amerikos išpaieigojimus užsienio valstybėms. Raportas, nors gerokai išsenzūruotas saugumo sumetimais, turi 2,500 puslapių. Ji parengti truko 22 mėnesiai.

Raporte vyriausybė kritikuoja dėl bereikalingo slaptumo, kuris dengia kai kurias operacijas užsienyje. Dažnai jos slepiamos dėl to, kad užsienio valstybės nenori skelbti savo gyventojams apie ryšius su Amerika ir apie kai kurias programas.

Raporte puolamas vyriausybės išlaidumams. Sakoma, kad Tailandijoje net šešios valdžios agentūros dirba tą patį komunistinės žvalgybos darbą, visos eikvodomos Amerikos mokesčių mokėtojų pinigais. Nusi-skundžiama, kad karinio saugumo sumetimais nuo mokėtojų nuslepiami faktai, kuriuos amerikiečiai turėtų žinoti.

Raporte kritikuojama Amerikos parama Pietų Korėjai, kuri už savo kelias divizijas Vietnamo, gauna automobilių padangų, rūbų ir panašių daiktų karinės paramos vardan.

Kuboje baigiama sovietų bazė

NEW YORKAS. — Time žurnalas paskelbė, kad sovietų povandeninių laivų bazė Kuboje jau baigiama statyti. Joje yra povandeniniai laivų bunkeriai, plieniniai tiklai, apsaugą įplau-gimą į bazę, priešlėktuviniai ginklai ir net jūreiviams poilsio namai.

Si būdai padidintų sovietų laivų patruliavimo prie Amerikos krantų galimybes.

Žurnalas galvoja, kad anksčiau ar vėliau Amerikai teks susikirsti su sovietais dėl tos karinės bazės. Nixono vyriausybė nenorinti šiuo metu kelti bazės klausimo, kad neiširtų stragėginių ginklų derybos Helsinkyje. Krizė vis atidėliojama, tačiau Amerikai teks ją išspręsti.

◆ Ginėja vėl skundžiasi, kad prie jos sienų portugalai sutraukė kariuomenę.

monstracija. Įvyko muštynės su policija, kuri suėmė keliolika asmenų. Londone didelė demonstracija reikalavo laisvės Lenkijai". Moscow out, Freedom — In" šaukė Britanijos lenkai, net ir grupė hipių nešė plakatą: "Communist Pigs Out".

DETROITO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖJE

R. Arbaitės darbų parodos balansas

Penkiolikmetės Rasos Arbaitės tapybos ir grafikos darbų paroda Lietuvių namuose įvyko lapkričio 28, 29 ir gruodžio 5, 6 dienomis. Buvo išstatyti 42 kūrinių, daryti esant tarp aštuonerių ir penkiolikos metų amžiaus. Taip pat buvo parodyta ir keliolika grafinių iliustracijų, kurios jau yra vienos amerikiečių vaikų knygų leidyklos nuosavybė ir ateinančiais metais bus panaudotos knygai iliustruoti.

Oficialiai parodą atidarė ponas Ringailė Zotovienė lapkričio 29 vidurdienį, sklidinai pilnoje salėje stacių žmonių. Po kelių sveikinimo žodžių, Rasos meną apibūdinti pakvietė poną Moniką Solienę. Pabaigai prabilo pati Rasa, dėkodama Michigano lietuvių gydytojų sąjungos moterų pagalbiniam vienetui, parodą suruošusiam, ir publikai, taip gausiai atsilankiusiai.

Publika pamatė turtingą Rasos fantazijos pasaulį, pilną medžių, gėlių, žvėrelių ir žmonių (daugiausia mergaičių). Visos Rasos paveikslų figūros turi tik jai vienai būdingas proporcijas ir spalvas. O tų spalvų — ne paprastas gausumas. Ankstesnieji darbai, po kuriais menininkė pasirašo "Rasutė", yra labiau abstraktūs ir ne visada jai charakteringi. Vėlesnieji, da-

ryti prieš pora metų, metus, prieš kelius mėnesius, yra labiau "vaikiški", bet jau visi tarpusavyje turi ryšį ir vargu ar juos galėtų kas kitas nukopijuoti. Čia jau pasirašoma "Rasa".

Rengėjų energijos dėka (ypač p. p. Vandos Majauskienės ir Ringailės Zotovienės), paroda buvo plačiai aprašyta amerikiečių spaudoje. Gruodžio 2 laidoje The Detroit News dienraštis įsidėjo Tish Myers straipsnį "Another 1-girl show for Rasa" ir didelę Duane E. Belanger nuotrauką, kurioje Rasa sėdi laikydama vieną iš savo paveikslų. Gruodžio 3 d. irgi platų aprašymą talpino Birmingham'o, Mich., kurio ribose Rasa 1955 metais gimė, savaitraštis Ec-centric. Rengėjos man pasakojo, jog apie parodą straipsnis tilpęs ir lenkų laikraštyje (manau, kad Dziennik Polski?).

Per keturias dienas parodą aplankė apie 500 žmonių, jų tarpe nemažas skaičius amerikiečių iš Detroito ir Birminghamo bei Bloomfield Hills. Net 16 paveikslų, taigi daugiau negu trečdalis, pasiliko detroitiečių rankose.

Baigiant ir vėl kyla klausimas. Bus Rasa Arbaitė menininke, "kai užaugs", ar nebus? Pernai ir užpėnai ji tik piešė ir tylėjo, nekvaršindama sau galvos rytdieną. Dabar jau ji pradeda planuoti. Jau man minėjo garsios meno mokyklos vardą, į kurią, kai vidurinį mokslą

Michigano lietuvių gydytojų moterų pagalb. vieneto valdyba, surengusi R. Arbaitės darbų parodą Detroito Lietuvių namuose, pozuoja kartu su menininke. Iš k. d.: Vanda Vaitienė, Ringailė Zotovienė, Rasa Arbaitė, Vanda Majauskienė ir Monika Solienė. Nuotr. Kazio Sragausko

baigs, labai norinti patekti. Ir tuojau atsiduso: "tik kažį ar priims...". Ta svajonė ir tas netikrumas — jau geras ženklas.

P. Baltuonio medžio šaknų stebuklai

Atleisk, skaitytojai, kad apie dvi meno parodas rašau tą pačią dieną ir dargi pagrečiu. Bet ar aš kaltas, kad tarp parodų tebuvo savaitės tarpas ir kad šiais metais rašosi jau paskutinį kartą.

Prano Baltuonio skulptūrų parodą Lietuvių namuose gruodžio 12 ir 13 surengė Kultūros klubas. Montreališkas dailininkas čia eksponavo apie 70 darbų iš kurių kažį ar pusę beparšivėžė namo. Kai į parodą atėjau, dar prieš oficialų atidarymą jau daugelis buvo paženklinę raudonu rutuliuku, taigi — parduoti.

Keletu žodžių parodą atidarys (gruodžio 13, tuoj po vidurdienio) Kultūros klubo pirm. Antanas Musteikis, apie eksponuotą skulptūrą pakalbėti pakvietė Jurgį Baublį. Reikia pasakyti, kad J. Baublį kalba buvo trumpa, konkreti, daug pasakanti. Pirmiausia jis pastebėjo, kad P. Baltuonis kanadiečių nelietuvių yra labai aukštai įvertintas. Jo parodos metu Londone, Ontario, šį rudenį dėmesį atkreipė meno kritikė ponina Crawford ir mūsų dailininką labai palankiai aprašė. Interview su dailininku buvęs rodytas televizijoje.

J. Baublys paaiškino, kad beveik visos mūsų matomos figū-

ros yra sukurtos iš medžių šaknų. Kalbėtojas skulptūras skirstė į tris rūšis. Pirmoji, tai gamta. Čia randame paukščių, žmogus. Čia matome šokėjas, sportininkus, įsimylėjusius ir t. t. Trečiąją rūšį sudaro P. Baltuonio mistika, kurią, anot kalbėtojo, kiekvienas žiūrovas gali kitaip aiškinti, savaip interpretuoti.

Rasos Arbaitės "Ryto aušra"

Kai, pagal atidarymo ritualą, paskutiniu kalbėdamas P. Baltuonis dėkojo Kultūros klubui ir jo pirmininkui, tai prišokęs A. Musteikis paaiškino, kad didžiausia padėka priklausanči jaunimo atstovui Jurgiui Šembergui, kuris Baltuonį "surado", su juo susitarė, jį pasikvietė. Tiek, svarbiausia, apie parodos atidarymą.

Apie P. Baltuonio kitur rengtas parodas buvau prabėgomis skaitęs ir eksponatų nuotraukų buvau matęs. Bet ką ten žinoti iš tų nuotraukų. Geras fotografas pridaro visokių dyvų. Neįsivaizdavau nė skulptūrų dydžio, galvodamas, kad, jei iš šaknų, tai vis nedidesnės kaip poros sprindžių turi būti. O pamatėme visko, nuo tikrai tik sprindžio ir dviejų laibų figūrėlių, iki masyvių natūralaus dydžio žmogaus biustų. Kiek į tas šaknis įdėta judesio, dinamikos, šilumos. Žiūri į įtemptą lanką su strėle ir lauki, kad ta strėlė šaus į lubas ir pramuš skylių. Sunkiais ir lengvais žingsniais gyvuliai ir žvėrys eina į visas puses. Nuogomis krūtims moterys — šokėjos, rankas aukštyn išmetę, regis, striktels nuo balto stalo ir pradės suktis. Čia nėra išbaigtų veidų, nei kūnų proporcijų, o tačiau visa taip tikra, taip suprantama. Jeigu dar tau prie kurios figūros kyla abejonė, kaip pavadintumei, tai tik paskaityk paties dailininko duotą pavadinimą ir jau viskas aišku.

J. Baublys, parodą apibūdinamas pastebėjo, jog P. Baltuonis medžių šaknų skulptūrų žanre yra beveik pionierius. Kai kiti menininkai teoretines žinias semia iš knygų, tai jo sričiai žinių knygoje kaip ir nėra. Ir kalbėtojas žodžiu, ir pats dailininkas rengėjų dalintame lape apie parodą pasakojo, jog medžiagą labai sunku susirasti. Jos reikią ieškoti miškuose, pelkėse,

paežiuose, nuolat važinėjant, slampinėjant, piaunant medžius, raunant kelmus. Medžiagos džiūvinimas trunka apie dvejus metus. Visus kitus darbus metęs, į savo kūrybos sritį ir žmoną įjungęs, P. Baltuonis, pasak kalbėtojo, per keletą metų jau yra sukūręs apie 500 skulptūrų ir apie 400 jų į pasaulį paleidęs. Tai bent produkujeja!

Publikos parodoje buvo labai

daug. Pritarimas — visuotinas. Nereikia būti dideliu pranašu spėjant, jog Pranas Baltuonis su savo parodomis čia dar ne kartą viešės.

(Bus daugiau)

VAIKO LIEZUVIS

Kalėdų Senelis dideliais baltais ir ilga barzda triukšmingai įsivertė pro duris į vidų, kur nerimdami jo laukė būrys vaikų.

Senelis giliu balsu kaip iš boso paklausė: "Ar geri ir pavyzdingi visą laiką buvote, vaikai?"

"Taip, Seneli", chorų lyg iš vienos burnos atsakė visi.

"Ar tikrai taip? — nenorėjo dar tikėti barzdočius.

"Tikrai taip, seneli", vėl vaikai atsakė chorų.

"Argi niekas neturi nieko man daugiau pasakyti?"

Dabar iš būrio išlindo mažasis Raliukas, "O, taip, seni", sušuko jis. "Jei tu dar žemiau nusi-

lenksi prieš tą žvakę, tavo barzda užsidegs!"

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų
visiems savo kostumeriams ir draugams linki

VALDYBA IR DIREKTORIAI
CHARLES ZEKAS, Chairman Board of Directors
CHARLES ZAKAS, Secretary

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000

Brighton Savings and Loan Association
4071 Archer Ave., Chicago, Illinois 60632

Žiemos švenčių — Kalėdų ir Naujųjų Metų
proga sveikiname visus gimines, draugus ir gausius pažįstamus

ALGIRDAS IR ALDONA BRAZIAI
AL'S HILLTOP LOUNGE

8514 ROBERTS ROAD

Oaklawn, Ill.

Tel.: 598-9661

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ
NAUJŲ METŲ
visiems lietuviams linki

FRANK SAVICKAS
ILLINOIS SENATORIUS

SKAITYKITE NAUJIENAS

LINKSMŲ KALĖDŲ, LAIMINGŲ IR SEKMINGŲ
NAUJŲJŲ METŲ

visiems mano draugams ir pažįstamiems

EUPHROSINE MIKUZIS
New York

VISIEMS "NAUJIENŲ" SKAITYTOJAMS LINKIME LINKSMŲ
ŽIEMOS ŠVENČIŲ

POVILAS IR MARIJONA DAUBARAI
ir jų sūnus Roy Petro

Telefonai: 586-1898 ir 586-1220

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIME

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai
Naujausių mokslo žinių populiarus perteikimas

JONAS ADOMAVICIUS, M. D.

UGDYKIME ŽMOGŲ ŽMOGUJE

Geravaliams, jausmais sveikiems taika užtikrinta
čia ant žemės.

Psichologijos ir šventraščio tiesa

Asmuo turi pirmą žmogum teikti. Vien kalbų negana gė-
tapti, sugeravalei, tik tada jis
gali ką nors gero sau ir arti-
mui atlikti. Reikia sūraus pra-
kaito daug išlieti, kad pajęgtum
ką nors naudingo artimui su-

teikti. Vien kalbų negana gė-
rio įgyvendinimui, reikia atsai-
kancios veiklos. Laukinė rožė ne-
sukrauna premijotino grožio
žiedų vien nuo paragino: —
"Pražydek, tu ersketroze, gra-

žiausias žiedas". Reikia pro-
tingai prakaitą liejant daug dar-
bo, atlikti, kad iš ersketrozes
gražiausią žiedą išgautum.

Taip ir su žmogum esti rei-
kia visiems mums moksliskai
tikrai ir nuosirdziai dirbti sava
aplinką geriant, kad netolmoj
ateityje susilauktume gerava-
lių žmonių. Sugeravalei mes
dabar visi privalom, nes tikra dvi
sinė pražūtis į mus kulverciais
artinas. Reikia vaikas nuo pat jo
gimimo patalpinti į tokia aplin-
ką kuri ugdyt vaiko prigimtus
gerio daigus, slopindama jame
kyšančius nežmoniskumus. Taip
reikia leisti vaikui žmoniškiau-
sioj aplinkoj patiam vystytis
iki šešių metų. Tada su tokia
vaiku nebus daug vargo kiek-
vienam žmoniškam asmeniui.

Tėvai patys turi susitvarkyti

Pirmiausia tėvai turi praša-
linti iš vaiko aplinkos jį žalo-
jančius daiktus. Reikia vaikui
suteikti pedagogikos ir medic-
nos mokslų patarimus dalykus,
o ne tai, ko vaikas įsigiežia. Jau
žinoma, kaip reikia vaikui ne-
trukdyti vystytis nuo pat ma-
žumės į tikrą, geravalių žmogų.
Tik pildykime mokytojų — gy-
dytojų nurodymus.

Dabartinėse Kalėdose visi tėvai
dar šiandien išmeskite iš savo
vaiko kambario visokius nepa-
dagogiskus žaislus. Norint
pasaulyje taikos ir geravališku-
mo žmonių tarpe, reikia liautis
pasakėles sekus, o imtis pagal
šių dienų pedagogikos-medicinos
mokslus jaunų žmogų ugdyti ge-
ravaliu. Toliau popiežiskai nie-
kus kalbant, kad Kalėdos atneš-
tų taiką tarp žmonių — atski-
rų luomų, generacijų ir socia-
linių sluoksnių tautų viduje rei-
kalaujant yra tolimesnis magi-
jos palaikymas. Ne Kalėdos at-
neš mums taiką, bet mes patys
ją sukursime taikingų žmonių
išsilaugdami, pagal psichologi-
jos dėsnius jauną žmogų augin-
dami.

Kito kelio į tautų sugerava-
lėjimą nebuvo, nėra ir niekada
nebus, nors tūkstančiai popie-
žių kartos seną pasakėlę, tikro
darbo nei patys nesigriebdami,
nei savus pavaldinius už žmo-
niškų darbų griebtis neragin-
dami. Kad užsiviešpatautų ra-
mybė ir išnyktų įtėmpimas bei
nepasitikėjimas tarp vienos ir
kitos visuomenės dalies reikia
dirbti nuo pat mažumės vaiką,
nežalojant blogais suaugusiųjų
pavyzdžiais. Vaikas nežaloja-
mas turi pats vystytis į pilnuti-
nį — žmonišką žmogų per pir-
musius šešeris savo amžiaus
metus. Panašiai jis vystėsi per
devynis mėnesius motinos išči-

je. Gana visokeriopo vaiko in-
dokrinių žvėrių — tai nėra nei
žmogui, nei Dievui naudingas
dalykas, nors tokį netikusį el-
gesį visi mes praktikavom nuo
neatmenamų laikų. Lietuvoje
buvo normalios salygos kiekvie-
nam vaikui išaugti žmoniškam.
Čia yra baidi aplinka — joks
geravališ čia negali išsilaikyti
savo vieno pastangomis. Už tai
visi tėvai junkimės draugėn su-
teikimui savo vaikui natūra-
lios jo geriešiams pradams vys-
tytis aplinkos. Pirmas žings-
nis tokion veiklon bus žengtas
tada, kai mes iš savų namų iš-
guisim visus vaiko asmenybės
alotojus.

De darbu, geravalejimas
nė iš vietos

Norėti ir linkėti, kad Kalėdos
be mūsų pačių gerų darbų at-
neštų mums taiką bei ramybę
yra vien tik nesveiko jausmais
žmogaus egesys. Todėl visų kar-
tojami pageidavimai, kad Kalė-
dos mums suteiktų ramybę yra
muilo burbulai. Be reikiamų
darbų beveik per du tūkstančius
metų kartojami kalėdiniai lin-
kėjimai nieko gero nedavė. Prie-
singai, be žmogaus žmoginimo
darbų visi kalėdininkai žmogų
dar daugiau sužvėrino. Juk be
gerų darbų net mokytos mote-
riškos krikščioniškos spaudos
šiandien nesąmonės skelbia, tvir-
tindamos, kad kūnui maisto už-
teks visiems, už tai ir ragina
visus veistis taip, kaip iki šiol
veisėsi žmonės. Gyvuliai, per-
ankštai sugrūsti, ima vienas
kito šonkaulius savais dantimis
skaityti. Taip elgiasi perankš-
tose patalpose gyvendamas žmo-
gus: jam reikia šalia duonos dar
ir savo asmenybei peno. O jo
jau šiandien mažai gauna iš savo
motinos tūlas lietuviukas, tai
kas bus su tokia vaiko dvi-
sios penėjimo tada, kai mes su-
sigrūdę gyvensime? Jau šian-
dieninė tūla motina nepajėgia
vaikui rodyti paprasčiausių žmo-
niškumo pavyzdžių, tai iš kur
toks vaikas išaugs geravaliu.
Net keturiasdešimt metų truko
gydytojams įrodymui kokią ža-
lą daro tabakas. Dar daugiau
truks laiko, kol nuo tos žalos
bus atpratinti žmonės. Tas pats
blogis yra ir su žmogaus dvi-
sios žalojimu neauklėjant vaiką
nuo pat gimimo reikiama. Daug
laiko praeis, kol mes visi atsisa-
kysime kalėdiškų pasakėlių, o
visi imsimės už reikalingiausių
darbų. Dar reikės maris laiko
praleisti, kol visi žmonės per-
siims pedagogiskomis - medic-
niškomis tiesomis žmogaus ge-
rinime. Visi dar ilgai bevėlys
blogavališkai nekreipti dėmesio
į Simo Kudirkos šauksmą, kaip
jie bevėlyje nepasimokyti iš
šiandien miršančio šv. Kry-
žiaus ligoninėje nuo plaučių —
per cigaretes malonę — apturė-
to vėžio dar jauno vyriškio. Juk
dabar rūkančios motinos teršia
geriausią savo kūdikio maistą,
savą pieną tada, kai jos krūti-
mi jį maitindamos rūko, nehi-
gieniškai maitinas ir bereikalin-
gai visokius vaistus ima, įskai-
tant ir narkotikus.

Atgimkime, tapsime geravališ
Kūdikiai gauna įvairiausių
nuodus-vaistus, chemikalus su
motinos pienu. Niekas dar ne-
žino, kaip didelė žala dėl to ap-
turės vaikas vėliau. Toks ir pa-
našus vaiko kūno nuodijimas
tebesitęsia, nes tūlos motinos
dar netapo geravaleimis. Jos dar
jausmais nesubrendo. O kur dar
vaiko jausmų žalojimas, šalia
minėto jų kūno žalojimo, vai-
kui matant suaugusius vienas
kitą apkalbant, niekinant,
skriaudžiant, apgaudinėjant ir
žudant, net senelio nepasigai-
lint — jam pastogės žmoniškos
nepastatant. Teisingai šitą ne-
gerovę tik tas pramato, kuris pa-
sišvenčia artimui darbais tarkin-
ti.

Jausmais, nesveikasis vien
tik meldžias
Dar labiau paaiškėja blogava-
lio žmogaus darbai Kalėdų lai-
kotarpyje; juk dabar tūlos die-
vobaimingos moterėlės ir jų su-
vedžiojai vyriškai skelbiasi,

kad didžiausią darbą atlieka be-
simelsdami per kolektycijas.
Tokios apgaules viešo piršimo
dar žmonės negirdėjo. Juk mal-
da yra vienas iš nusiteikimų ge-
riems darbams. Taigi, tik geri
darbai (jei seka malda) yra
vertingiausia, didžiausia žmo-
gaus veikla. Be darbų malda
yra vien magija. Be geros ve-
klos me'dimas yra vien tik rūs-
tinimas Dievo.

Kaip be reikiamų darbų ers-
ketro's netampa premijotino-
mis, taip be tinkamo suaugu-
siųjų elgesio vaikai netampa ge-
ravališais. Tik gerai besielgia tē-
vai ir kaimynai užaugina Dievą
gerbiančius ir žmonėms, ypač
seneliams, talkinančius asmenis.
Priešingai esti su rūkančiomis
ir nereikalingus vaistus varto-
jančiomis motinomis: jos ir to-
kios jų draugės įpratina vai-
kus prie didesnio blogio, prie
marijuanos rūkymo.

Kanadoje, Toronto mieste H.
David Archibald atliko tyrimus
ir sušėkė, kad motinos pergaus-
us vaistų vartojimas dramatiš-
kai rišasi su vaistų pervartoji-
mu pas vaikus. Didelė dalis nar-
kotikus vartojančių jaunuolių
turi motinas tiesiog valdančias
vaistus: stiluliuotojus, raminto-
jus ar barbituratus. Net 33%
marijuaną vartojančių vaikų tu-
ri barbituratus (miegui-ramu-
mui vaistus) vartojančias moti-
nas. Net 36% į narkotikų pink-
les patekusių jaunuolių yra
trankvilaizerius imančių motinų
sūneliai. Dar daugiau blogio iš-
moka iš savo motinų tie vaikai,
kurie įpranta į amphetaminus
(svorio numetimui — ūpo pa-
kėlimui vaistus). Šiuos niekus
vartojančių vaikų beveik pusė
motinų, jų 46% vartoja rami-
nančius vaistus.

Iš v a d a. Toliau tamsybėje
ir nesveikatoje palikti tik gali
kūnu pasilpėlis, protu apakėlis
ir jausmais sunegalavėlis. Visi
kaip vienas kalėdiškų nuotai-
kų paraginti sukaupkime savas
visas jėgas geriausiam geriui
savyje, savo vaikai ir artime iš-
ugdymui: dirbkime sūrų prakai-
tą liedami savo gyvenimo su-
žmoginimui per savų jausmų
subrandinimą, savos asmenybės
sugeravalinimą. Tik tada mums
visokeriopas geris nebus už kal-
nų. Tada mes pajęgsime ir sa-
viems seneliams tikrai lietu-
viškai talkinti, o ne vien tik
kartą metuose juos prisiminti.
Daug sveikesnių Kalėdų visiems!

Pasiskaityti. Internal Medi-
cine and Diagnosis News, Vol. 3,
No. 23. December 1, 1970.

REMKITE TUOS BIZNIERIUS
KURIE GARSINASI
"NAUJIEŅUS"

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų
visiems savo kostumeriams ir draugams linki

A. J. TAVERN

ANTANAS ir JULIA VERBICKAI, Sav.

DEGTINĖ, VYNAS, ALUS IR MALONUS
PATARNAVIMAS VISIEMS!

3204 So. Halsted St. Tel.: DANUBE 6-9441

LINKSMŲ KALĖDŲ

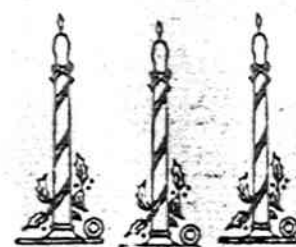
IR

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

savo nariams, Naujienoms ir visiems
lietuviams linki

American Lithuanian Citizens & Benefit Club Valdyba

STELLA McNAMEE — pirmininkė
MATT POVILAITIS — vicepirmininkas
ROŽE DIDŽGALVIS — nutarimų raštininkė
BERNICE ŽEMGULIS — finan. raštininkė
JOSEPHINE MASILIONIS — kontr. raštininkė
JOSEPH MIKSIS — kasos globėjas
JONAS DIDŽGALVIS — kasininkas
PAUL MASILIONIS — maršalka
STELLA McNAMEE — korespondentė

KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR NAUJŲŲ METŲ
proga "Naujienų" redakciją ir skaitytojus
sveikiname

VARPININKŲ FILISTERIŲ DRAUGIJA

Šv. Kalėdų proga sveikinu visus klien-
tus, pažįstamus veikėjus ir visus lietu-
vius, linkėdamas visiems geresnių ir
linksmesnių Šv. Kalėdų ir ateinančių
Naujų Metų!

Linksmia sveikinti savo tautiečius lietuvius su Kalėdų šventėmis ir Naujaisiais Metais.
Praeitais metais lietuviai yra nukentėję finansiniai, bet jų drąsa, nusistatymas ir vil-
tys dar labiau sustiprėjo, todėl ateinančiais metais, aš tikiu, kad lietuviai atsieks dau-
giau laimėjimų, jei tik būsime vieningi.

Adv. CHARLES P. KAL

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲŲ METŲ DRAUGAMS, KOSTUMERIAMS IR VISIEMS LIETUVIAMS!

S. BALZEKAS, Jr.

S. BALZEKAS, Sr.

S. BALZEKAS, III

R. BALZEKAS

Balzekas Motor Sales, Inc.

CHRYSLER — PLYMOUTH — Distributor

"U WILL LIKE US"

4030 Archer Avenue

Telephone Virginia 7-1515

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
in Chicago \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per 3 months. In other USA localities \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.00 per three months; Canada \$20.00 per year; other countries \$21.00 per year.	
10 cents per copy, 10 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
hicagoje ir priemiesčiuose	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
trims mėnesiams	\$6.00
vienam mėnesiui	\$2.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$18.00
pusei metų	\$10.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

Prelato Mykolo Krupavičiaus netekus

Religinio pobūdžio organizacijos — vyrų ir moterų visuomeninių organizacijų, muziejai, net ir karinio pobūdžio — savo veiklai remti, greta savo branduolio turi ir pagalbines organizacijas — moterų pagalbinius vienetus, kurie savo pagrindines organizacijas žymiai padeda.

Tik vyrai, kurių kraujo ir gyvybių aukomis buvo atkurta nepriklausoma Lietuvos valstybė, kūrėjai — savanoriai, savo organizacijos veiklai remti ir priaugę kartoje didžiai kūrėjai — savanorių idėjai populiarinti, tokio pagalbinio vieneto neturi, nors LKK SS-gos įstatų dvasia turėtų tokį

žymiųjų mūsų tautos vyrų, sudarė sąlygas nepriklausomai Lietuvai kurti. Jei čia jus žmonės pamiršta ir neteikia reikiamos pagarbos, tai istorijai tikrai nepamirš ir įvertins. Nebūtų jūsų, nebūtų ir nepriklausomos Lietuvos. ... Pradžiai Dievą, kad asmeniškai gyvenime jums padėtų. ...

Pagalbinių, dešimt, jau paskutinėje laiške jis man rašė: — Mielas Broli, prieš dvi — tris savaites smarkiai pradėjo silpnėti mano sveikata. Ligoninė reikalauja naujos operacijos. ...

A. A. prelatas buvo pažadėjęs parašyti apie savanorių straipsnį spaudoje. Šiuo paskutiniuoju laišku jis atsispauso, kad dėl blogos sveikatos to pažado ištesėti nebegalės. Pabaigoje priduria: — "Dovanokite, mano savanorių vertinimą jūsų gerai žinot". ...

O, kaip gaila! — savanoriai netekom labai vertingo mūsų paminėjimo spaudoje, o ne po ilgo ir... labai brangaus ir nuoširdaus savo prieteliams, — garbingas prelatas mirė. ...

SENŲ MOTERŲ PARA

Vienas žymus menininkas buvo pakviestas kilmingų moterų klubo svečiu į kalėdinį rengimą ir ta proga pasakyti prakalbą.

Po prakalbos ponutės suruošė arbatėlę, bet kai reikėjo sėsti prie stalo, jos negalėjo susitarti, kurioms teks garbė sėdėti arčiausiai garbingojo svečio iš abiejų pusių. Jos rado išeitį pasiūlydamos pačiam svečiui pasirinkti.

"Aš siūlyčiau", pasakė garbingasis svečias, "dvi pačias seniausias ponias". Abidvi kėdės iš svečio šonų per visą vakarienę pasiliko tuščios.

PATAISYMAS

Paleisdamas Kalėdų atostogų pradžios mokyklos mokytojas savo mokiniams išdalino mokslo puslaikio pažymius.

Tėvas, patikrindamas savo sūnelio pažymius raštą, pastebėjo, kad dalykų įvertinimo skaitlinės yra "taisytos" — kažkas ištrinta ir naujai įrašyta.

Pašaukęs sūnelį jis paklausė, ką tai reiškia? Sūnelis mielai paaiškino. Esą, mokytojas jam pasakęs "žiūrėk, tu turėsi savo žemus rekordus pakelti", ką jis ir padaręs.

norio pareigos: Redde quod debes. ...

Konstantinas Petrauskas
Lietuvos kariuomenės kūrėjas — savanoris

Skriaudė Lenkijos darbininkus

Nuo šio šimtmečio pradžios, kai Leninas nutarė naudoti darbininkus rusų valdžiai pagrobti, Rusijos ir rusams tarnaujantieji komunistai visą laiką skelbė, kad komunistai rūpinasi darbininkų reikalais. Rusijoje iki 1917 metų lapkričio Leninas ir jo šalininkai žadėjo pagerinti darbininkų būklę. Petrogrado darbininkų šimtai ėjo, kovojo, žuvo, bet savo padėties nepagerino. Po lapkričio perversmo, kai Rusijos jūrininkai, kariai ir ginkluoti darbininkai pasodino Leniną ir visą jo gaują rusų valdžios priešakin, tai Leninas patiems rusams ir pasauliui tvirtino, kad Petrogrado ir visos Rusijos darbininkų padėtis jau žymiai pagerinta. Sukėlęs visoje Rusijoje didžiulią baidą, Leninas pradėjo kalbėti apie "naują ekonominę politiką" ir pradėjo ruošti "elektrifikacijos" ir įvairių penkmečių planus.

Komunistų partijos vadų ūkio planai reikalų nepagerino. Kaip Rusijoje duonos nebuvo, taip jos nebera. Stalinas buvusius kompartijos vadus ir kelias planuotojų grupes iššaudė, jų vieton naujus pastatė, bet ir tas nepadėjo. Nepadėjo todėl, kad visa komunistinė sistema yra negera. Negera ji rusams, negera lenkams, negera lietuviams ir kitoms rusų pavergtoms tautoms. Komunistai nualina kraštą, nuskriaudžia visą tautą, o labiausiai nuskriaudžia darbininkus. Nei vieno kito krašto darbininkai nėra taip išnaudojami ir skriaudžiami, kaip per paskutinius 50 metų buvo ir yra skriaudžiami Rusijos darbininkai.

Bet kurio kito krašto darbininkai daug geriau gyvena, negu Rusijos ar rusų pavergtų kraštų darbininkai. Amerikos, Anglijos, Prancūzijos, Švedijos, Norvegijos, net Suomijos ir Vakarų Vokietijos darbininkai daugiau uždirba, geriau apsirengę, turi savo namelius ir gali šį tą susitaupyti senatvei. Tuo tarpu, Rusijos arba rusų pavergtų tautų darbininkai daug sunkiau dirba ir gauna, palyginus, ubagišką, labai mažą atlyginimą.

Lenkijos darbininkai, negalėdami pakeisti rusų priemonių sistemos išnaudojimo, 1956 metais sukilo. Poznaniuje, Katovičiuose ir kituose Silezijos pramonės centruose lenkai sukilo. Poznaniuje, Katovičiuose ir kituose Silezijos pramonės centruose lenkai sukilo ir reikalavo geresnių gyvenimo sąlygų. Susirėmimų metu tada žuvo 44 darbininkai, bet lenkai atsikratė rusų. Chruščiovas buvo atvažiavęs į Varšuvą ir įtikinėjo lenkų kompartijos

centro komitetą, kad klausytų jo ir rinktų Maskvai ištikimus partijos narius į centro komitetą. Lenkai nepaklausė, išrinko W. Gomulką, kuris Stalino buvo laikytas kalėjime. Lenkai džiaugėsi, kad jiems pavyko atsikratyti rusų komunistų globos.

Sovietų maršalas Rokosovskis išvažiavo, bet liko komunistas Gomulka, kuris naudojo tuos pačius metodus, kokius naudojo komunistai. Darbininkams jis labai daug pridėjo, bet per 14 metų darbininkų būklės jis nepagerino. Jis tikėjosi susitarti su Vakarų Vokietija ir gauti stambių paskolų, bet ir šis reikalas buvo atidėtas. Vokietiai pasižadėjo prekiauti su lenkais ir duoti jiems paskolų, bet jie reikalavo, kad pirma būtų sutvarkyti teisiniai Berlyno reikalai. Gomulka, negavęs paskolos iš Vokietijos ir negalėdamas gauti jokios paramos iš Sovietų Rusijos, buvo priverstas dar labiau skriausti Lenkijos darbininkus. Jis pakėlė duonos kainas 20%, mėsos kainas 35%, o riebalų, apavų ir drabužių kainas pakėlė dar daugiau. Tuo tarpu darbininkų algų jis nepakėlė.

Lenkų darbininkai tokio išnaudojimo jau negalėjo pakeisti. Baltijos uostuose ir laivų statybos dirbtuvėse dirbusieji darbininkai pradėjo maistauti. Jie protestavo prieš komunistų partijos įvestą nepaprastai didelį darbininkų išnaudojimą ir prieš pabrangusias maisto kainas. Štetine, Gdanske, Dancigo priemiestyje ir Zopote jie sudėgino naujai pastatytus komunistų partijos centrus, o vėliau degino tuščias krautuves ir maisto sandėlius. Tušti sandėliai jiems nereikalingi. Kovų metu jau žuvo 300 lenkų darbininkų.

Komunistų partijos politinis biuras pavarė W. Gomulką iš partijos pirmo sekretoriaus pareigų, o jo vieton paskyrė buvusį angliakasi Edwardą Gierką, paskutiniu metuėjusį Silezijos komunistų apylinkės sekretoriaus pareigas. Gierkas patarė maistaujantiems darbininkams aprimti. Jis pridėjo pakelti algas ir geriau paskirstyti maistą. Iki šio meto maistą gaudavo tik taisybės tarnautojai ir komunistų partijos nariai, o kitiems reikėdavo stovėti ilgiausias valandas eilėse ir dažnai nieko negauti. Gierkas prašo darbininkus grįžti į darbą ir leisti jam bandyti pagerinti ekonominę krašto būklę.

Gierkas nekeis komunistinės sistemos, todėl darbininkams nėra ko laukti. Komunistai juos ir toliau išnaudos, kaip išnaudojo iki šio meto.

Antrasis, šviesaus atminimo prelatas Mykolas Krupavičius. Jis lankėsi kūrėjų — savanorių susirinkimuose, sakė mums kalbas, skatino neapleisti lietuvių, barė, jei kurio vaikai ar vaikučiai pradeda užmiršti lietuvių kalbą, rašė laiškus ir visada jautriai rūpinosi savanorių idėjos įdiegimu mūsų jaunimo širdyse. Viename man adresuotame laiške jis rašė: — "Mielasai Broli ir garbingas savanori, mūsų politinių išievių didžiausia, švenčiausia, bet kartu ir sunkiausia pareiga išugdyti jaunąsias kartas taip, kad valandai išmušus jos nueitų jūsų, savanoriai, keliais Tėvynei gelbėti ir, kad jų tarpe atsirastų ir ministrų, kurie imtųsi ministerių darbo sutvarkyti bolševikų sugriautą Lietuvos gyvenimą. Šia proga drįstu iškelti dar vieną, mano išmanymu, svarbų klausimą. Nepriklausomybės laikais apie savanorius turėjome kiek literatūros — P. Rusecko Savanorius, J. Petručio Laisvę ginant. Gal buvo ir daugiau. Bet tremtyje mes esam šiuo atveju beveik ubagai. Yra išbarstyti spaudoje straipsnių, bet tai vis atskiri epizodai. Mums reikia visuomenės, rimtos studijos. Ji jau labiau reikalinga, nes bolševikai ir anų laikų savanorius purvina ir teršia. Dar turime gyvųjų tarpe nemažai savanorių. Jie galės pateikti namažai reikalingos medžiagos. Delsti nereikėtų". ...

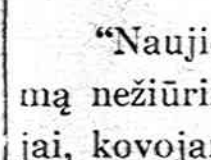
Kitame laiške, be ko kito, jis rašė: — "Primena tuos laikus, kai didvyriškai gynėt Tėvynę nuo priešų, o apgynę

APLANKYS KASDIENĄ...

Visuomenei ir paskiram asmeniui "Naujienu" dabar yra reikalingesnės, kaip bet kada. ...

Todėl Kalėdų ar Naujų Metų proga "Naujienu" prenumerata yra ideali ir prasminga dovana tėvams, vaikams, giminėms, draugams, kaimynams, pažįstamiems, seneliams ir kitiems.

"Naujienu" padės Jums išlaikyti giminės ar bičiulių artumą nežiūrint nuotolių ir bus ištikimu ryšinininku visai išeivijai, kovojančiai už savo krašto laisvę.

PRAŠOME NAUDOTIS PATOGIA UŽSAKYMO FORMA

Siunčiu \$20.00. Prašau siuntinėti "Naujienu" kaip Kalėdų dovaną metams (pusei metų \$11.00).

VARDAS, PAVARDE _____
NR. IR GATVĖ _____
MIESTAS _____ VALST. _____
ZIP CODE _____

Siuntėjo Pavardė, vardas _____
Adresas: _____

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI SKELBKITĖS NAUJIENOSE

HENRIKAS TOMAS - TAMASAUŠKAS

LIETUVIŠKASIS PAMARYS

Mokyklos Pakalnės apskrityje

33

Lietuviškų bažnytinių knygų leidimas ypač pagyvėjo po 1721 metų. Tačiau tos knygos buvo skirtos beveik išimtinai lietuviškų mokyklų mokytojams ir lietuviškų parapijų kunigams. Svarbiausios mokyklų knygos iš kurių vaikai mokėsi, buvo katekizmai, giesmynai, biblija, Rambacho "Išganymo davadas", Martyno Liuterio "Mažasis katekizmas", Hoferio "Dangaus kelias" ir Spenerio "Katekizmo išguldymas". Kai kurie kunigai patys paruošdavo mokykloms katekizmo "išguldymų". Bažnytinėse mokyklose dar buvo praktikuojami biblijos sakinių, maldelių, psalmių ir giesmių skyrelių atmintinis "kalimas".

Iki pat 1870 metų, Mažosios Lietuvos lietuvių vokietinio akcija vis dar buvo subtili, iš paviršiaus nepastebima, lietuvių kalba vis dar tebesinaudojo pusiau oficialios valstybinės ar krašto kalbos Mažosioje Lietuvoje privilegijomis. Tik po 1870 metų, ypač 1871 metų vokiečių — prancūzų karo, iš kurio vokiečiai išėjo nugalėtojai, Bismarko valdžia pradėjo intensyviai lietuvių germanizavimo politiką, kurios paseksoje buvo paspartintas Mažosios Lietuvos lietuvių tautinio sąmoningumo silpninimas. Tas procesas juo toliau, juo darėsi stipresnis, gi paskutiniaisiais nacių laikais buvo palydimas ir brutalaus teroro išpuoliais.

Kai dabar mintimis perbėgi pro istorijos įvykius, tai tenka susidaryti nuomonę, kad tas vokiečių perdėtas šovinizmas, kitų tautybių niekinimas ir net persekiojimas jiems nieko gero neatnešė, bet, galima sakyti, gliliai atsikersijo pačiai vokiečių tautai. Kur jie tokio-

mis priemonėmis lietuviškose žemėse bandė sukurti tikrą "urbeständigę" vokišką provinciją, likimas lėmė, kad net ir bet kokie vokiškos hegemonijos pėdsakai tapo visišms laikams ištrinti ir vokiečiai apie tas žemes tegali tik tiek tegalvoti ir svajoti, kiek jie vis dar galvoja ir prisimena apie vokiškųjų kolonistų baronų dominavimą ekonominio ir kultūrinio Latvijos ir Estijos gyvenimo istorijoje.

2. PAKALNĖS APSKRITIES MOKYKLŲ TINKLAS

Dabar tremtyje atsidūrę Mažosios Lietuvos gyvenytojai rašo savo atsiminimus apie savo gyvenimą ten, registruodami tuose atsiminimuose praeitį išgyvenimų pėdsakus. Kiekvienos apskrities pabėgėliai susibūrę tremtyje į savas apskrities bendruomenių organizacijas, spausdina savo apskrities istorijos apybraižas. Tarp kitų, ir Pakalnės apskrities tremtinių bendruomenės organizacija yra išleidusi dviejų tomų savo apskrities aprašymų leidinį, kurio antrame tome duodama gan plati Pakalnės apskrities mokyklų sistemos tinklo istorijos apžvalga. Su ja manau verta bus susipažinti ir platesnės lietuvių visuomenės. Visa ta medžiaga pati savaime liudija tų žemių ir jose gyvenusių žmonių iki pat paskutinių dienų išsilaikiusį lietuvišką charakterį. Šio tomo 215 puslapy, ilgas metus Karklėje buvęs burmistras lietuvis Michaelis Mainus, štai kaip apibūdina šių žemių lietuviškumą:

"Bis zum Jahre 1870 war die Sshul — Kirchen — und Amtssprache nur litauisch. Meine Mutter, die 1855 geboren und 1869 konfirmiert wurde ist, erzählte mir das. Ihr zwei Jahre jüngerer Bruder musste in den Jahren 1870 und 1871 in der Schule bereits Deutsch lernen. In der Kirche wurde hinfort deutscher und litauischer Gottesdienst gehalten" (Iki 1870 metų, mokykloje, bažnyčioje ir įstaigose buvo vartojama tik lietuvių kalba. Tai man pasakojė mano motina, kuri buvo

gimusi 1855 metais ir konfirmuota 1869 metais. Jos brolis, dviejų metais už ją jaunesnis, 1870 ir 1871 metais jau turėjo pradėti mokykloje mokintis ir vokiečių kalbos. Nuo to laiko, ir bažnyčioje pamaldos, šalia lietuvių kalbos, buvo pradėtos laikyti taip pat ir vokiečių kalba).

Čia tenka pastebėti, kad ir po 1707 metų Mažąją Lietuvą ištikusiai maro, Pakalnės, bendrai Nemuno deltos sritis, išliko vokiečių kolonizacijos mažiausiai paliešta. Taip dr. Max Beheim — Schwarzbach (žr.: Friedrich Wilhelm's I Colonisationswerk in Litauen, Königsberg, 1879) pusl. 61 rašo: "Wir finden in 7 litauischen Aemter gar keine Stellen an Fremde, sondern nur an Litauer vergeben: nämlich in Kukernese, (Linkuhnen), Winge, Althof Memel, Clemmenhof, Heidekrug und Russ; in diesen Aemtern sind 526 Ortschaften mit 2893 resp. (Linkuhnen eingerechnet) mit 3093 Stellen lediglich von Litauern besetzt. In den übrigen 41 Aemtern finden wir überall bald mehr, bald weniger Colonisten vor. (Mes randame 7 lietuviškuose valsčiuose, kad nei viena vieta nėra svetimiems, bet vien tik lietuviams atiduota: taip Kaukėnuose, (Linkūnuose), Vingyje, Klaipėdos Sendvary, Šilutėje ir Rusneje; šių valsčių 526 gyvenvietėse 2893 (įskaitant Linkūnus) 3093 vietos vien lietuvių užimtos. Kituose 41 valsčiuose mes randame visur tai didesni, tai mažesni skaičių kolonistų).

Po šių kelių pastabėlių, manau, jau galima leisti ir į Pakalnės apskrities mokyklų vizitaciją.

1. GOVARČIŲ MOKYKLA

Mokykla Govarčiuose buvo įsteigta apie 1722 metus, bet pirmas mokyklos namas buvo pastatytas 1739 metais. Ją lankė Govarčių, Didžiųjų Abšerninkų, Skieslaukių ir Diemedžių kaimų gyventojų vaikai. 1834 metais prie tos mokyklos buvo priregistruota 210 vai-

kų, bet kaip išlikę dokumentai teigia, daugelis vaikų mokyklos nelankė, ar joje pasirodydavo labai nereguliariai. Šiame šimtmetyje mokykla buvo lankoma 120 vaikų, sutapinamų dviejose klasėse. Iš pačių Govarčių šių mokyklą lankė lietuvininkų Baltrušaičių, Langučio, Pakšių, Bublių, Stašaičių, Vazelių ir Bajoraičių vaikai. Iš Didžiųjų Abšerninkų į Govarčių mokyklą ejo mokyti ištos kartos Enselačių ir Abšerninkų seimų priaugusio jaunimo, iš Skieslaukių — Rudaičių, Šneideraičių, Kiršininkų ir Viliūnų vaikai, o iš Diemedžių — Enulaičių, Kiršininkų ir Pitkunigio (Pitkunings) vaikai.

Pagal Govarčių valsčiaus viršaičio Viliaus Pakšio (vok. Packschies) turimą informaciją, Govarčių mokykloje yra mokytojavę: V. Miklovaitis nuo 1880 iki 1905 metų; Pranciškus Butkus (Butkus) nuo 1905 iki 1921 metų. Kitų čia mokytojavusių mokytojų žinomos pavardės buvo Intaitis ir Govarčių kunigo Spekovius žmona, iš profesijos mokytoja. Mokytojas Otonas Intaitis buvo gimęs 1884 m. balandžio 5 d. Skaisgiriuose, į Govarčius jis buvo atkeltas: antruoju mokytoju 1909 metų rugsėjo 30 d. ir čia dirbo iki 1912 metų balandžio 15 d., kada buvo perkeltas į Skaisgirių mokyklą, į savo gimtinę.

Govarčių mokyklos pastatas buvo masyvus mūrinis namas iš 7 kambarių. Prie mokyklos buvo ir 8 mar-gų žemės sklypas.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"
JOS VISAD RAŠO
TEISYBĖ

KEISTI MASAJŲ PAPROČIAI

Rašo VLADAS RASČIAUSKAS

Aną dieną pradėjau pasakoti apie masajus, tūkstančius metų gyvenančius rytinėje Afrikoje, pačioje Kilimandžaro kalnų papėdėje. Nenoriu eiti prie kitų dalykų, nepapasakojęs plačiau apie biblikus masajus.

Turėjau progos pamatyti visą jų taborą, su karvėmis, tešliais, landynėmis, vaikais ir moterimis. Mane kvietė įjiti į molinį tvartelį ir pamatyti, kaip ten viskas viduje atrodo. Bet neturėjau pakankamai jėgos prisiversti ir kišti ten savo nosį. To nepadariau, gal, svarbiausia dėl to, kad masajai labai smarkiai dvokia. Pasakyčiau, kad smirda sūriu, bet tas sūris turi būti labai prarūgęs. Dvokia vyrai, dvokia moterys, dvokia vaikai, dvokia jų mlgiai. Man atrodo, kad dvokia jų karvės, ir net raudonoji žemė, kuri labai panaši į molį, bet vis dėlto ne molis. Šlapias molis pasidaro slidus, bet tas raudonžemis ne slidus. Nei smėlis nei raudonas juodžemis.

Masajai dvokia savo prakaitu, nevalyta oda, apskretusia purvu. Jie patys, matyt, to dvokimo nejaucia. Nuo pirmos gimimo dienos jiems reikia tam dvokime miegoti, gulėti, vartytis ir gyventi. Dvokia ne prakaitu, bet prakaito rūgštimi, susifermentavusia atsoku-

sioje, bet niekad neplautoje ir nenušiuoruotoje odoje.

Masajai turi dvokti, nes jie niekad nesimauo. Jie apsisioja prie upelio. Niekur nesimato šulinių, nėra didesnės geldos ir nesimato ežero arba vietos pasimaudyti. Jiems van duo atrodo nereikalingas. Mums čia pasakoja, kad kiekvieną dieną turime išgerti 12 stiklinių vandens arba kitokio skysčio, jeigu norime, kad kiekviena mūsų kūno dalis galėtų laisvai sukinėtis. Jeigu tai būtų teisybė, tai kaip tu masajų kūno dalys galėtų sukinėtis? Juk jie vandens visai negeria.

Jau minėjau, kad masajus nuplauna lietus, kojos nusivalo, sušlampa balose ir upeliukuose. Bet jie labai gerai savo lankas žino. Jie žino, kurį mėnesį kurio kaimo papėdėje bus lietus. Jie lietus vengia. Jie galvijus varo į kitas lankas, kai lietus ten praeina ir karvės gali paėsti lietus nuvalytos ir gražiai pašokusios gelsvos žolės. Man atrodo, jog tai visai ne žolė, bet iš žemės išlindę diržingi lapai. Buvo ten ir samany, labai susipynusių su šaknimis. Galimas daiktas, kad ir samanos buvo edamos.

Centralinėje Afrikoje yra viena eilė tautelių, kurios nieko nenešioja, kaip panos, taip ir kariai vaikščioja taip, kaip juos ponas Dievas sutvėrė. Bet

Vladas Rasčiauskas kalbasi su trim masajais Afrikoje, Kilimandžaro kalnų papėdėje. Masajai jau 4,000 metų gano savo karves lankose, esančiose tarp Kilimandžaro ir Kenijos kalnų. Bibliją juos vadina taikiais piemenimis. Jie kaulais tikrai tuo atveju, jeigu kaimynai kėsina į jų kaimenes.

paskutiniu metu visi stengiasi kuo nors prisidengti. Kažkas man pasakė, kad Olandijoje buvo sudaryta speciali geraširdžių moterų draugija, kuri ryžosi pasiūsti kiekvienai afrikietei bent mini sijonėlį, kuris pridengtų pačias žemiausias gėdas.

Be to, matyt, kad tie olandų žiursteliai, panašūs į mūsų baltų gysločius, masajų nepasiekė. Masajės, nei suaugusios, nei priauglės, jokių žiurste-lių nenešioja. Iš visa masajai net 90 laipsnių, tai masajus tū- jokių kelnaičių nenešioja. Jų ni- kų nešioja ant vieno peties.

Moterys taip pat nešioja tas pačias tunikas. Tik tai jos tas tunikas kitaip užsikabina. Dažniausiai, žinoma, pasikabina ant peties, kaip ir vyrai. Bet kai šilta, tai moterims tunika laikosi ir ant krūtų. Kartais ji uždengia vieną krūtį, kartais abi.

Tunika yra pats svarbiausias masajų drabužis. Jis juos apdengia, apsaugo nuo vėjo, o kai reikia miegoti, tai atlieka čiužinio ir antklodės pareigas. Vasaros kaitros metu, vyrai masajai tunikas nusimeta. Bet jeigu jiems reikia kur eiti, tai tunikos nepalieka.

Tunika yra labai panaši į lietuvišką miltą. Ar masajai patys tunikas audžia ir velia, ar nepatiria. Greičiausiai, kad jas perka. Kaip ir iš ko jas perka, taip pat nežinau. Reikia pasakyti, kad jie labai mažai prekiauja. Pinigų jie neturi. Greičiausiai, kad už tunikas jie moka avimis ar versiais. Tunikas tikrai suaugusieji nešioja. Mazi berniukai ir mergaitės bėgioja nuogi. Tunikas gauna tikrai paaugusieji.

Tunikas teplauna tikrai lietus. Jeigu smarkiai palyja, tai tunika permirksta ir nusivirva. Džiovina tuniką tikrai ant savo nugaros. Jeigu lietus ilgai lyja, tai tunika visą laiką ir būna šlapia. Tikrai saulė gali ją išdžiovinti. Dvokia masajus, dvokia ir jo tunika.

Masajus yra savotiškas, bet nėra visai laukinis. Su juo ga-

ALEKSAS ŠEMETA (1903-1968)

Gruodžio 14 d. jau sukako du metai kaip iškeliavo laiko beribėn mano uošvis Aleksas Šemeta. Du metai žmogaus gyvenime atrodo neilgas laikotarpis.

Ir tai nėra tas numeris du, paprastas kaip ir kiti skaičiai, naudojamas tiek daug sykių, kad pasidaro banalus ir nebeįsiskaido jokios reakcijos, ne — tas numeris gsdina žmogų, susimąsčiusį apie laiko sąvoką. Mokslo kiek prailgintam žmogaus gyvenime dviem metais ilgesnis ar trumpesnis amžius neišsiskaido didelės reakcijos.

Kas priverčia žmogų susimąstyti, tai yra laiko lėkimas neįtikimu tempu, tai yra žmogaus bejėgiškumas nors vienam momentui sustabdyti laiko ratą. Mokslo vyrai, poetai ir visokio luomo žmonės, atėję į galvoji-amo amžių, pajuto, vienu ar kitu metu, toš beribės laiko upės jėgą, neatšaukiamai nešančią juos tolyn.

Renanas, garsus devyniolikto šimtmečio prancūzų istorikas ir galvotojas, skundėsi mažų metų skaičiumi duotu žmogui, kuris norėtų tiek daug gyvenime nuveikti. Jis būtų norėjęs gyventi penkis šimtus metų, pasisavinti visus mokslo lobius ir galų gale, jei nebebūtų ką daryti, išmokyti kinų kalbą.

Lamartine, prancūzų romanti-

lima pasikalbėti, jeigu pasirinkta kalba jam patiks ir jis norės savo nuomonę pasakyti.

kas poetas meldė laiką sustoti ir leisti jam nors kiek pasidžiauti miekomis akimirkomis. Camus, prancūzų egzistencialistas, galvojo iš laiko taško, sakdamas, kad žmogus turi džiaugtis kiekvienu laiko momentu, nes jis daugiau negrįš. Šileris ir Novalis, vokiečių rašytojai, lenktyniavo su mirtimi, rašydami savo šedevrus.

Mano uošvis gyveno šeimai, dešimt penkis metus. Juo daugiau aš galvoju, tuo labiau priimu įsitikinimą, kad jo gyvenimas buvo vertingas ir kad jis, pagal sąlygų galimybes, gyveno taip, kad jam gyvenimas reikėjo pats savyje. Jis mylėjo gyvenimą ir net sunkiose valandose juo nesitundė. Jo iau nebėra. Vieną dieną ir mūsų nebebus. Niekas dar neatsispiria laikui. Bet tam tikra prasme žmogus stovi aukščiau visos gamtos ir net laiko savo žinojimu, kad jis gyvena ir duoda savo gyvenimui prasmę. Čia yra žmogaus pergalė vienintelė, gal būt, kovoje su laiku.

Dr. Vytautas V. Gaigalas

"NAUJIENOS" SKAITO VISI SROVŲ ŽMONĖS: DARBINIAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALS, TYBININKAI, MOKSLININKAI, ŽE ZINO, KAD "NAUJIENOS" PADUODA TEISINIAIS ŽINIAS IR GERI ŠIUŠ RASTIS

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ VISIEMS

PHILOMENA D. PAKEL, Prezidentė

Mieli lietuviai, kaimynai ir artimieji, Baigdami senuosius metus, mes privalome užmiršti visus turėtus nepadarytus klaidas ir išgyventus nemalonumus.

Mums prisimena tūkstančiai mūsų prietelių, su kuriais teko arčiau susipažinti ir kuriems teko patarnauti ir būti naudingais. Tai yra didžiausias mūsų turtas.

Skambant Kalėdų varpams ir besiklausant nuotaikingų šių švenčių giesmių, Chicagos Taupymo Bendrovės valdyba, direktoriai ir visi šios įstaigos tarnautojai linki Jums linksmiausių Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų. Tikimės, kad Jūs leisite mums ir ateityje Jums patarnauti.

Kviečiame visus būti mūsų svečiais, pradedant gruodžio 22 d. iki sausio 10 d., 1971 m. Visus atsilankiusius vaišinsime skania kava, lietuvišku sūriu ir kitais skanumynais. Vaikai atėję su tėvais gaus saldinių. Nėra reikalo būti bendrovės nariu, kad pasisvečiuotumėte. Visi be skirtumo esate kviečiami.

Chicagos Savings yra puikiai išpuošta Kalėdiniais pagražinimais. Atėję pamatysite gražiai išpuostą eglutę ir kitas įvairenybes.

JOHN PAKEL, Sr

JOHN PAKEL, Sr. Direktorių Tarybos Pirmininkas

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

6245 South Western Avenue

CHICAGO, ILLINOIS 60636

TEL. GROvehill 6-7575

BERNARDAS NAUJALIS

ZYMOS LIETUVES MOTERYS

Dr. Martynas ir Valerija Anyšai, 1970 metai, Toronto, Ont., Canada. 292 puslapiai. Išleido Lietuvos Skautų Sąjunga, Canados skyrius. Spaudė: Ziburių spaustuvė — Toronto.

Su Kanados klevų krentančiais lapais "išskrito" minėta istoriniai, patriotiniai parašyta knyga. Tai yra verta pagyrimo ir padėkos abiem autoriam už tokį didelį darbą, kuris niekad jiems neapmokės materialiniai. Užtat mes pagerbim juos ir tuo pačiu paremim moraliai-dvasinai, idant jų gyvenimas būtų apdovanotas sveikata ir dar didesne energija lietuvių bei lietuvių kelyje.

Gražioje kietuose viršeliuose, gražiai įrišta ir auksinėmis raidėmis užrašyta: Zymos Lietuvos Moterys. Tai dar ne viskas, bet tarp tų viršelių yra netoli 300 puslapių prirašyta Lietuvos praeities turto. Šita turta, bei tautos lobį iškasti reikėjo daug laiko, kantrybės, darbo, žinoji-

mo ir sugebėjimo. Paimti įvairių istorinių "pakampių" — šaltinių faktus ir įpinti į vieną, meniškai istorinę Lietuvos žymiųjų moterų pyne.

Pagal autorių pasisakymą — lietuviai apie save nieko parašyta nepaliko. Kiti kad ir rašė, bet pavydo, neapykantos veda mi arba iškraipė, arba nutylėjo, arba susiaurino žinias. Deja, net ir tie šykštuoliai negalėjo nuslėpti kai kurių tiesų. Pasi-naudojant visokių keliautojų, pirklių, šventikų, riterių, kronikomis, metraščiais, laiškais buvo surinkta ir parašyta — Zymos Lietuvos Moterys.

Abu, Martynas ir Valerija Anyšai, subrendusių žmonių (mokslo ir žinojimo), atidumu, bitūčių darbštumu, naudodamiesi lietuvių, lotynų, lenkų, prancūzų, rusų ir vokiečių kalbomis, rankiojo iš visokių archyvų medžiagą, kurią mums pateikė šioje knygoje. Šią surankiotą medžiagą reikėjo susiūti ir stengtis

paslėpti siūlų galus, o tarp siūlų įterpti ir romantikos, ir intrigos, ir fantazijos.

Tiesa, šitie autoriai, nei Martynas, nei Valerija Anyšai ne-kapoją slobinams galvų, ir auk-so siūlais nesurašioja angelams sparnų. Jie nesibara nei su voru, nei su dievaikiu Perkūnu. Jie nenardo po jūros gelmes, kad surasti Bangpiūvio karalystę. Jie neskrajoja raketiniais sparnais po kitų planetų paviršių, ir nenukabinėja nuo dangiško skliau-to žvaigždžių, ir jų nesvaido į neišmatuojamus horizontus. Bet užtat jie duoda — pateikia lietuviui pažinti jo nuosavą — nuosavybę, kurios net pats nei matė, nei girdėjo, nei žinojo, kad jis tokį turta turi. Tai mūsų žymios moterys — tuo pačiu ir Lietuvos praeities dalis.

Daugumas tautų didžiuojasi smulkmenomis, nes jie sugebė-jos jas išskirti ir aukštinti. Gi mes nutylėjom didybes, užtat palikom tie, kurie užkasė lobį ir pamiršom, kurioje vietoje.

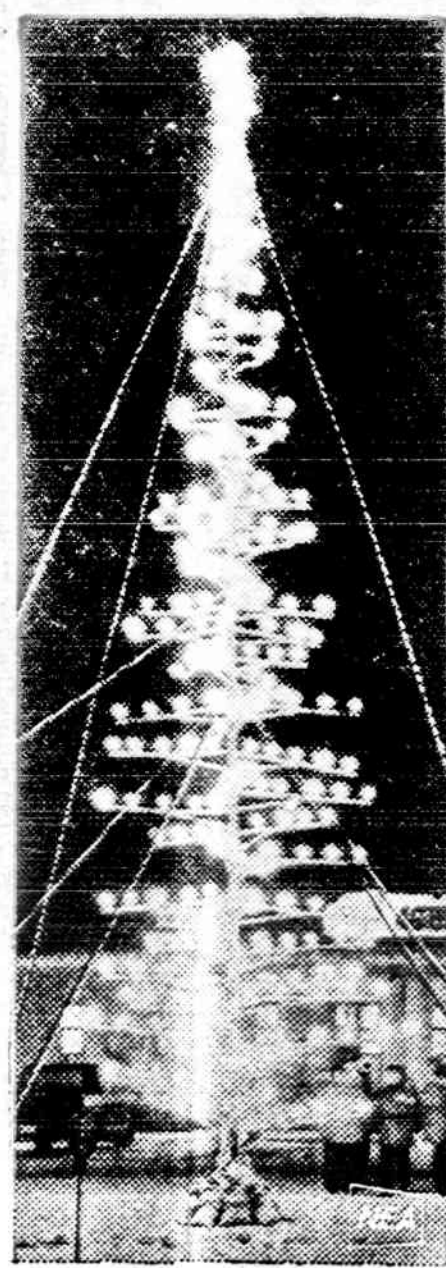
Štai Neringa, kuriai niekas negali prilygti stiprumu. Negalėdama išsiritinti sau gyvenimo draugo, (nes daug jų buvo), nutarė už to išeiti, kuris toliausia akmenį nunes. Tik vienas toks galiūnas atsirado, numesdamas akmenį ir nuženklintą vietą (23 psl.). Jie sudarė šeimą, iš kurios išaugo galinga Lietuva.

Mūsų Lietuvos, sostinės įkūrė-jos dukra — Aldona išleidžiama į kitą kraštą marčiūse. Yra vieni-telė moteris, įrašyta pasauli-nėje istorijoje, kuri prie savo kraičio vedėsi to krašto 25,000 belaisvių-vergų į laisvę (52 psl.).

Mūsų kraštas žinomas mums patiems iš padavimų, dainų, kad mes esame geraširdžių, dainininkų, tolerantių tauta. Deja, mes tik iš to ir žinom. Net apie Birutę, tą lietuvių tautos simboli-nę motiną, apie kurią švėtim daugiau savo istorijose yra pa-rašę, negu mes. O tuo tarpu nuo anų laikų iki šios dienos kiekvieno lietuvių širdies auku-re turėtų rusėti Birutės įkurta tėvynės meilės ugnis. Ši ugnis suliepsnos ir tiems, kuriems jau baigia gęsti, jeigu daugiau apie ją žinosim...

Išsigandus Birutė — dievų au-kuro vaidilutė, dreba Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Kęstutio glėbyje. Vos kelios minutės ji kurstė ugnelę ant dievaikiui skir-to aukuro, dabar ji girdi barz-dotų lūpų šnabždančius žodžius: "Tylek, mergaitė, mano žmona būsi. Lietuvai galiūnus gimdy-si" (62 psl.). Juk ji ir pagimdė sūnų — Vytautą.

Ką bekalbėti apie Mirgą? Kas iš mūsų apie ją daug žinom? O

Amerikiečiai kariai Thule aviacijos bazėje Grenlandijoje neturėjo Kaledų eglutės, todėl ją pasigamino iš metalo vamzdžių ir apšvietė įvairių spalvų elektros lempomis.

Juk ne kas kitas — tik Mirga yra Vytauto išvaduojoja, tuo pačiu ir tų laikų Lietuvos.

Kada Vytautas buvo kalina-mas Krėvės pilyje, nenorėjo su-tikti su Mirgos pasiaukojimu: persirengiant jo rūbais, palie-kant pilyje, o jos rūbuose Vy-tautas išeis į laisvę. Tada Mirga pasakė: "Ką verta mano gyvy-bė prieš visos Lietuvos ateitį?"

Birutės tautinė meilė, kaip fė-ja-geradėja įsiskverbė į jos marčios, Onos Vytautienės pa-cias giliausias širdies gelmes. Prie šito gėrio dar ji, Ona, pri-jungė savo lakų protą į vaka-rietišką kultūrą. Dėl to ji tų laikų, galima sakyti, visoje Eu-ropoje žinoma kaip didelė Da-ma-Vytautienė. Neveltui švėti-mų kraštų istorikai rašo: Karžy-giškas Kęstutis ir, slaptu didin-gumu apgaubta kunigaikštienė Birutė buvo neišdildomai įrašy-ta kunigaikštienės Vytautienės Onos sieloje (138 psl.).

Tas kas jaučiasi lietuviu, ku-riam Tėvynės pulsavimo ritmas atsiliepia į jo, ar jos ritmą, tam ši knyga prisidės prie to, tėvy-nės ir jo, ar jos pulso suvienodi-mo, kaip tėvynės ir tėvynę my-linio jos vaiko. Juk čia tarp istorinių gijų pinasi ir pasiauko-jimo, ir romantikos, ir intrigos, ir tautos bei valdoviškos proble-mos.

Štai Zygmantas - Augustas, kaip kaimo bernelis, pasiėmęs keletą ištikimų draugų joja pas "mergas". Slapstosi, nes ponai neigė tada, taip ir dabar Lietu-vos egzistenciją. Augustukas bi-jo, kad lenkų ponai nesužinotų. Patenka į spąstus. Vedybos su lietuvaite. Vienintelė lietu-vaitė karūnuojama lenkų ka-raliene. Po karūnavimo ji žino — jos gyvenimas jau trumpas, todėl ji sako: "Prie antrojo ka-rūnavimo pašauks mane Vieš-pats Dievas. Prašykite dėl ma-nės jį, kad Jis šią žemišką bran-genybę pakeistų į Dangiską pal-mę (244 psl.)."

Kas galėtų pagalvoti, kad Gra-zina, lyg ta Orleano mergelė, veda kariuomenę prieš kryžiuo-čius, prieš savo vyro norą, jam

bemiegant. Jo šarvuose kovoja, kaip tikras jos vyras, kunigaikš-tis. Ir, kada kovoje mirtinai su-žeista nukrinta nuo žirgo, pasi-rodė jaunas ir gražus moteriš-kas veidas, bet mirtyje sustin-gęs (179 psl.).

Juk retas iš eilinių žmonių-lie-tuvių žino, kad Rusijos dinasti-ja-valdovų tąsa pačias aukštū-mas valdymo laikais pasiekė tik su pagalba Gediminaičių valdy-mo dėka. Sofija, Vytautaitė įne-ša Maskvos kunigaikštijos ir vi-sos Rusijos istorijoje tikros plie-ninės valdovės laikus, kurie pa-liko antspaudą gal net iki šių laikų.

Pagal anų laikų vieno istori-ko išsireikšimą žinome, kad So-fija Vytautaitė buvusi tikra Kremliaus — valdovė. O jos jaunamėtis sūnus yra pasakęs: "Visų kitų žodžiai netikri, bet kai bobutė (Vytautaitė — B.N.) ką pasako, tai kaip kirviu nuta-šo (194 psl.)."

Randama vietų, kur tenka nenorint iš rimto veido padaryti besišypsantį, o linksmesnės dvasios asmenybę ir nusikvatot. Pa-vyzdžiui: ji pasakoja vieniems svečiams, kurie atvyko savanau-diškam jos populiarumo išnau-dojimui: "Kai aš Lietuvoje mer-gavau, girdėjau tokią pasakelę, kad mergaitė, eidama pas tetu-lę, atsivedė ožką, o už ožkos vil-ką, kurį pavadinu avinu. Bet vilkas matėsi kaip vilkas, o ne kaip avinas (208 psl.)."

Žinoma, berenkant istorines žinias, deliojant jas iš kelių sve-timų kalbų susiduriama su kai kuriais sunkumais. Todėl skai-tytojas pastebės Martyno ir Va-lerijos Anyšų nuovargio žymių — pasikartojimas sakinių. Bet tai neišvengiama istoriniuose veikaluose, nes faktai turi savo atskirus kelius ir tuo atskiri ke-liai kartais panašūs vienas ki-tam.

Šį veikalą išsivaizduokim: prieš šimtmečius buvusią puikią tautinę vază, kurią tų šimtme-čių bėgyje istoriniai įvykiai su-daužė į šukles ir gyvenimo au-dros išsklaidė po visos Europos žemyną.

Būtų labai sunkus darbas su-rinkti tas šukles...

Tuo tarpu abu, Martynas ir Valerija Anyšai, pašventė savo tam tikrą dalį gyvenimo. Surin-ko tas prieš šimtmečius išsklai-dytas istorines, gražiosios va-zos šukles. Sulipdė savo pasi-sventimo ir žinojimo klijais ir

pateikė mums išsivijos lietu-viams anų laikų gražiąją vază: žymiųjų Lietuvių Moterų — knygos formoje.

Imk. Skaityk. Džiaukis, kad esi ne kieno kito, o Lietuvos sū-nus ar dukterė.

KOVA SU RUKYMU

Per vienerius metus 14-kai milijonų Čekoslovakijos piliečių tenka 22 milijardai surūkytų ci-garečių. Tokiu būdu Čekoslova-kija pagal rūkymą yra pirmoji Europoje ir trečioji pasaulyje (po Jungtinių Valstijų ir Kana-dos) šalis.

Siekdama nors daliai užkirs-ti kelią plisti plaučių vėžiui, Če-koslovakijos Sveikatos apsaugos ministerija uždraudė rūkyti vi-suose krašto kinuose, teatruose ir medicinos įstaigose.

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptar nauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20.000

Frank Zogas, President

5%

Passbook Savings All accounts compounded daily — paid quarterly

6%

2 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000)

4040 ARCHER AVENUE CHICAGO, ILLINOIS 60632 PHONE: 254-4770

1971 Plymouth-Duster

KAINA nuo \$2,313

25 mylias su vienu galionu. Pigus leidimas

PLYMOUTH, VALIANT, BARRACUDA, ROAD BUNNER, G.T.X., FURY-DUSTER.

BALZEKAS MOTOR SALES INC.

4030 Archer Avenue — Phone VI 7-1515

BEVERLY SHORES LIETUVIŲ KLUBAS

KALEDŲ IR NAUJŲJŲ METŲ

proga sveikina savo draugus ir rėmėjus

Klubo Valdyba ir

Lituanikos Paminklo Statybos Komisija

Chicago Savings and Loan Association

6% PER ANNUM OF \$5000 OR MORE ON CERTIFICATES 2 YEAR MATURITY

5 3/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1000 ONE YEAR MATURITY

5 1/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1000 OR MORE 6 MONTH MATURITY

5 1/4% PER ANNUM ON 90 DAY NOTICE Passbook Accounts \$100.00 MINIMUM

5% PER ANNUM ON ALL PASSBOOK ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

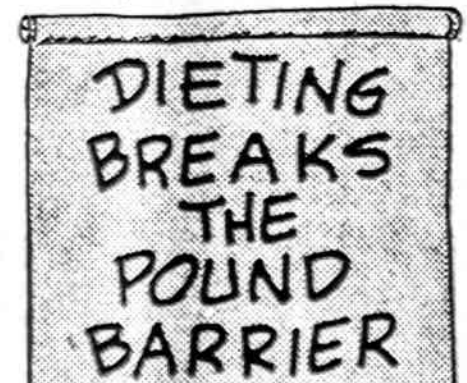
Chicago Savings and Loan Assn.

JOHN PAKEL, Sr. Chairman of the Board 6245 So. WESTERN AVE.

Mrs. PHIL PAKEL, President TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

today's FUNNY

Today's FUNNY will pay \$1.00 for each original "funny" used. Send post to: Today's FUNNY, 1200 West Third St., Cleveland, Ohio 44113.

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmas, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostabių nuo mėnesio pirmos.

6% 5%

PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupymo indėlial Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Išleista 1923 metais

Tel. 421-3070

Ištaigos pietuose kiemas automobiliams parstatyti

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLES LIGOS
PRITAISO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Resid. telefonai: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012
Telef.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai atnaujinantis ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmadieniais uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Resid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.,
antradieniais ir penktadieniais 1-5, treč.
ir sešadieniais 10-12 val.

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
optometristas.

DR. EDMUND E. CIARA
2707 W. 51st STREET
Tel.: GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv.
1-4, 7-9, antradien. 10-4, ir
sešadien. 10-2 val.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 3-0001.

Dr. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir sešadien. uždaryta.
Ofiso telefonai: PORTsmouth 7-6000
Resid. telefonai: GARDen 3-7278

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
Priima tik susitarus
Valandos: pirmadien., ketvirtadien. 5-8,
antradien. 2-4
Ofiso telefonai: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadien. ir penktadien. nuo
2 iki 8 v. p. p., antradien. ir ketvirtadien.
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o sešadien.
dieni nuo 9 iki 12 val.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact" lenseles.
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val: antradien. nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadien. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadien.
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksadieniais ir trečiadieniais
uždaryta.

Rez. tel.: WA 5-3099
DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradien., trečiadien.
ir penktadien. 2-4 ir 6-8 val. vak. Seksadien.
nais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Resid. telefonai: GIBson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telefonai: HE 4-2123,
jei neatsiliepiu, tai telefonai: GI 8-6195

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ZINIAS

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

GRADINSKAS
DE LUXE
VOKISKAS
AM - FM RADIJAS
\$59.95
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
ATID. SEKM. 11-4

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

SOPHIE BARCUS
RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: Kasdien nuo pirmadien.
iki penktadienio 10-11
val. ryto. — Šeštadienį ir sekma-
dienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Vakaruskos: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

KELIONES Į LIETUVĄ
IR IŠ LIETUVOS
Jeigu ateinančiais metais rengiatės
vaziuoti į Lietuvą arba iškviesti iš
Lietuvos savo gimines, tai jau metas
iš anksto užsisakyti vietas, kad nebūtų
sutrūkumų ir grupinė kelionė būtų
pigesnė.
Viladas Rasciauskas pirmas pradėjo
organizuoti keliones į Lietuvą ir jau
nuvežė virš 20 grupių. Ateinančią va-
sarą jis organizuoja net 8 ekskursijas
naudojamose įstaigose dabar dirba
dvi lietuvaitės — Josephine Mille-
rie ir Laima Lunackiene. Visais ke-
lionės reikalais kreipkitės į
WALTER RASK - RASCIAUSKA
AMERICAN
TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-9787-8

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaiga)
Pigūs automobilių draudimai.

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REPUBLIC 7-1941

APDRAUDŲ AGENTŪRA:
Namu, automobi-
liu, gyvybės, svei-
katos ir biūno.
Patogios išmokė-
jimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

THE IRON CURTAIN
Isa't soundproof.
She can't come to you for the
truth, but you can reach her.
Radio Free Europe does get the
truth through.
Give to Radio Free Europe
Box 1966, Mt. Vernon, N.Y.
Published as a public service in
cooperation with The Advertising Council.

CHARLES WIRKUTIS
Gyv. 6134 West Addison, Chicago, Ill.
Mirė 1970 m. gruodžio 20 d. 5:00 val. ryto, sulaukęs 82 metų am-
žiaus. Gimęs Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 63 metus.
Palikė nuoludę: žmona Bessie (Terinskaitė), sūnus Frank Yuza-
pavik, marta Geneva, žentas Steve Brouck, — mirusios dukters Stella
vyras, sesuo Marcella Morris, brolis Anthony Wirkutis, jo žmona May,
du anūkai — Leo ir Ralph Yuzapavik, sūnėnai — Stanley Morris, jo
žmona Dana, Walter, jo žmona Marie, Leland, jo žmona Gloria, Elvin,
jo žmona Alice ir Joe, jo žmona Jane, Wirkutiai bei kiti giminės,
draugai ir pažįstami.
Velionis buvo brolis mirusio Joseph Wirkutis.
Kūnas pašarvotas Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st St.
Ketvirtadienį, gruodžio 24 d. 10:00 val. ryto įvyks su velioniu
atsisveikinimo apeigos ir po jų bus lydimas iš koplyčios į Lietuvių
Tautines kapines.
Visi a. a. Charles Wirkutis giminės, draugai ir pažįstami nuošir-
džiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį pata-
ravimą ir atsisveikinimą.
Nuoludę lieka: žmona, sūnus, giminės.
Laid. Direktorius Donald Petkus. Tel. 476-2345.

ARNOLDAS GIEDRAITIS IR JO VAIDINTOJAI
Dramaturgo Jean Genet "Tarnaitės"
Didieji meninkai yra tie, ku-
rie pakeičia pasaulį. Po Jean
Genet, prancūzų dramaturgo,
gimusio 1910 metais, praleidu-
sio pusę gyvenimo kalėjimuose
už nelegalų ateismą ir gyve-
nimą, smulkia vagystę ir de-
zertyravimą iš Svetimšalių le-
giono; teatras nebebus toks,
koks buvo, kai garsusis reži-
sierius Louis Jouvet (1887 —
1951) pastatė jo pirmą vadi-
nimą Tarnaitės (Les Bonnes)
Athenée teatre 1947 metais. Be-
je, reikėjo Prancūzijos prezi-
dento amnestijos, išspręstos
žymiųjų rašytojų, kaip kad
André Gide ir Jean — Paul Sar-
tre, kad Genet atsidurtų lais-
vųjų tarpe, kur dabar jis par-
davinėja knygas ant Senos
kranto, nors jo vėlesni vadi-
nimai Balkonas (1956), Neg-
rai (1960), Kaukės (1961) tri-
umfuoja pasaulio teatruose.
Genet teatrinė ir kartu žmo-
giška tiesa yra ta, kad viskas
yra relatyvu. Tarnaitės dvi
seserys Claire ir Solange ban-
do vaidinti savo poniją, kai pa-
statorios nėra namuose. Jos
norė būti kaip ponija, susitikti
su jos meilužiu, tačiau kartu
ponios neapkenčia, nes jos ne-
ra ji, o ji nėra jos. Jos rašo jos
meilužiui laišką, norėdamos jį
sutikti. Tas bandymas nepasi-
seka ir jos nutaria nuoduoti
savo poniją. Ir tai joms vėl ne-
pasisėka. Ir toji, kuri geriau
atlieka ponios rolę, būtent
Claire, priima nuodus, o So-
logne bus išvežta kalėjimui.
Bepasmis kas ritualas ir tuo
pačiu labai žmogiškas. Pana-
šus įvykis buvo Prancūzijoje
1933 metais, kuriuo Genet,
matyti, pasinaudojo. Žmo-
gaus noras pakeisti pasaulį
daugumoje neišsipildo, o išsi-
pildymas gali būti kartu supras-
tas kaip nusikaltimas ir kaip
prasiveržimas. Jėzus Kristus
irgi buvo prikaltas prie kry-
žiaus su nusikaltėliais, nes jis
keitė visuomenės nuotaiką
apie amžiną gyvenimą ir vie-
tojų prisikėlimo paliko mišių ri-
tualą.
Genet turi nuostabią vaizduo-
tę. Tarnaitės prasideda su
Claire dabartinimi prie kelių
veidrodžių, kad atrodytų di-
desne ponija savo seseriai. Ant
stalo degantis raudonų rožių
vazonas. Šviesos ir spalvos su-
suka galvą ne vien tik aktorėi,
bet ir visiems žiūrovams.
Gerai padarė Giedraitis, pa-
sivaikščioldamas po Jean Ge-
net veidrodžių galeriją. Ji sle-
pia neišsemiamus turtus, ku-
riuos jis šiuo pastatymu žiūro-
vams tikrai atveria ir gal ne
mažiau sau pačiam.
Prieš dešimt metų New York-
e ir aš taip (tik kaip žiūrovas)
atejau į teatrą. Tuomet ten kū-
rėsi "off Broadway" judėjima-
mas. Jose Quintero per Balko-
nų surado save ir į teatro gyvą-
jį srautą įtraukė artistę Salo-
mę Jens ir gerą mano draugą
lietuvių Juožą Daubėną, o Gene
Frankel per Negrus suteikė
Amerikai svarbiausią negrų

Autobusas į frontą! Kambodijoje priimta, kad kareivių šeimos, žmonos ir vaikai, būtų netoli kareivių. Daliniams vykstant į frontą, paskui važiuoja ir šeimos, susispaudusios su visais daik-
tais į autobusus, kaip matomas nuotraukoje.

aktorių James Earl Jones ir ki-
tus kaip Godfrey Cambridge.
Po Genet vaidinimų prasidėjo
New Yorko teatro renesansas,
nes vaidinimai tapo giliais iš-
gyvenimais. Kaleidoskopas pa-
galiau Arnoldo Giedraitis de-
ka pasiekė Chicago teatro my-
lėtojus. Būtinai nueikite ir pa-
matykite spektaklį, nes tai au-
toriaus ir režisieriaus ir vaidin-
tojų sėdevras Chicagoje, ko-
kio nėra buvę metų metais.
Ponios rolę atlieka M. Sta-
cey, Claire yra Johanna Bro-
cker, o Solange — Jo Boldin.
Jos visos nuostabios ir įvairios
kaip vaivorykštės, nes nepa-
liestas galimybės tapo atvertos
kai jos yra ne vien tik aktor-
ės, bet pačios savimi. O Ar-
noldas Giedraitis yra pataikęs
į tikrąjį teatro nervą ir tai jo
pats didžiausias teatrinis pa-
siekimas, kurį mačiau. Pa-
stebėtina, jog išradingos deko-
racijos ir veidrodžių žaismas
irgi režisieriaus kūryba. Po
Tarnaitių Giedraitis teatrinis
darbas tenka reikšmingu ne
vien Chicago, kuri šiandien
jau turtingesnė dėl Giedraitis,
bet ir visai Amerikai.
Spektakliai vyksite penktadien-
dienio, šeštadienio ir sekma-
dienio vakarais 8 valandą 315
West North Avenue, tel. 751-
9643. Saulius Simoliūnas

ROCKFORD, ILL.
Prakilnus sumanymas
Džiugu, kad turime A. L. Ta-
rybą, kuri stovi lietuvių tautos
sargyboje: kada sugaudžia pa-
vojaus trimtis, kviečia visus
tautiečius į bendrą darbą. Jau
žinome, kad pabėgo iš rusų ko-
munistinės vergijos į Turkiją,
tėvas ir sūnus Brazinskai.
ALT centras prašo, kad šv.
Kalėdų sveikinimai, laišukai, at-
virutės, telefonai — išlaidos bū-
ty skiriamos Brazinskų gelbė-
jimo fondui. Rockfordo ALT
skyrtaus valdyba savo posėdyje
paskyrė aukas ir jau plaukia
čekiai iš V. M. Moro, P. E. Šer-
ny, p. Ruzienės, SLA 11 kp., L.
klubo. Laiko nedaug, paskubė-
kim, kaip toje giesmėje, gar-
binti Viešpatį — gelbėti savo

tautietį. Aukas siųskite: p. Gie-
drė Spokas, 1030 Harlem Blvd.,
Rockford, Ill. 61103 arba Lie-
tuvų klube Justinui Bubeliui,
706 Indiana Ave.
Linkiu visiems Linksmų šv.
Kalėdų ir Laimingų Naujų Me-
tų.
Zvalgas

Humboldt Parkas
Lietuvių Humboldt Parko
Klubo susirinkimas įvyko tre-
čiadienį, gruodžio 16 d.
Dėl lietaus ir sniego daug
klubo narių neatvyko į susirin-
kimą, o vistiek buvo penkiolika
narių, kurie draugiškoje nuo-
taikoje svarstė savo klubo rei-
kalus.
Kadangi tai buvo paskutinis
šiais 1970 metais susirinkimas,
reikėjo perrinkti valdybą 1971
metams. Inešimai visi vienbal-
siai buvo priimti: visi esam iš
1970 metų valdyboje palikti
1971 metams.

Mitingų baigus, kaip visuo-
met, buvo vaisės ir draugiški
pasikalbėjimai, pasidalinant
mintimis ir apie praėjusius lai-
kus, kai šioje šiaurinėje Chi-
cago miesto dalyje buvo gausi
lietuvių veikla ir veikė daug
visokių lietuviškų organizaci-
jų.
Apie tai stengiuosi parašyti
atskirai. K. Cepukas

Aš atvykau iš Arizonos į Chi-
cagą 1910 metais ir apsigyve-
nu Northsideje (šiaurinėje
miesto dalyje).
Tada Northsideje buvo dide-
lė lietuvių kolonija, organiza-
vosi įvairios draugijos — pa-
šalpinės ir politinės, ir daini-
ninkų chorai.
Apie 1921 metus suorganiza-
vom vaikų dragiję "Bijūnėlį"
kur lietuvių vaikučiai buvo
mokomi lietuviškai dainuoti.
Buvo rengiami įvairiausi pa-
rengimai ir koncertai, o kiek
būdavo draugijų mitingų ir su-
veigų; kiekvieną savaitę lietu-
viai sueidavo visokiems pasita-
rimams, savo reikalams ap-
svarstyti, lietuvių bei palaikyti.
Parengimams nuomodavome
dideles svetaines. Kas daryt
beliko?
Daugumas mūsų veikliųjų
darbuotojų išmirė, kiti išvazi-
nėjo... K. Cepukas

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINČIA
GELES VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausios gelės ir vainikai antka-
pių papuošimai ir sezoninės
kapams gelės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAZEIKA & EVANS
6345 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-3600 REpublic 7-3601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741-1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Associacijos
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS CIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTC
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-100-3
PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572
GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139
STEP. C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911
LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2223
649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228
South Holland, Illinois

7 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — TUESDAY, DECEMBER 22, 1970

Vietoj Kalėdinių sveikinimų, auksu Brazinskių bylai \$10. Žiemos švenčių — Kalėdų proga sveikinu visus gimines, prietelius ir geros valios lietuvius. Linkiu visiems linksmai praleisti Kalėdų šventes ir laimingai sutikti Naujuosius Metus.

JUOZAS MOCIŠKIS

3449 So. Lituanica, Chicago, Ill. 60608

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų linki visiems naujieniečiams, mūsų klubo nariams ir jų šeimoms

HUMBOLDT PARKO LIETUVIŲ KLUBO VALDYBA

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ linkime visiems mūsų klientams ir draugams

ALBINAS BENIULIS

5301 S. Talman Ave., Chicago, IL 60632

Tel.: RE 7-7083

Baldų pervežimas mieste ir toliau

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ VISIEMS CHICAGOS LIETUVIAMS LINKI

L. BUKAUSKAS IR SŪNUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

10821 So. Michigan Avenue
Phone CO 4-2228.

649 EAST 162nd STREET SOUTH HOLLAND, ILL.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

(Licensed by VNESHPOSYLTORG)

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Ivairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai sertifikatai.

Vedėjas E. ŽUKAUSKAS

HIGH RATES — PAID QUARTERLY

5%

Passbooks

5 1/2%

Investment

bonus plan

\$1,000 minimum

6%

\$5,000 minimum

2 year certificate

5 3/4%

\$1,000 minimum

1 year certificate

Savings Insured to \$20,000. — Highest reserves.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4071 ARCHER AVE.,

CHICAGO, ILL. 60632

MOVING — Apdraustas perkraustymas Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujaisi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SKELBKITĖS NAUJIENOSE

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — TUESDAY, DECEMBER 22, 1970

LIETUVES TELEVIZIJOJ

Lietuviškos Kalėdų eglutės ir jų originalūs šiaudiniai papuošalai demonstruojami keliose televizijos programose prieš Kalėdas:

Praeitą sekmadienį, gruodžio 20 d., 8 — 8:30 val. ryto 5 kanale "Why's and Otherwise?" programoje dalyvavo Vanda Radavičienė, jos dukrelė Zuzana ir Eleonora Zapolienė.

Pirmadienį ar antradienį, gruodžio 21 — 23 d., 32 kanale, Joe Bishop programoje dalyvauja p-lė Elena Pius, ji duos šiaudinukų gamybos pamoką. Vieną rytmetį, (dar neskelbta kurį) tarp gruodžio 21 ir 24 d., 7 kanale, tarp 7:05 ir 8:30 val. ryto. Kennedy and Company programoje bus pasikalbėjimas prie lietuvių eglutės Mokslo ir Pramonės Muziejuje. Dalyvaus Vanda Radavičienė, Zuzana Radavičiūtė ir Karolina Kentraite.

Lietuvių Gydytojų Metinis suvažiavimas

Illinois Liet. Gyd. Korp! "Fraternitas Lithuanica" ir Gyd. bei odontologų Korp! "Patria", š. m. lapkričio m. 29 d. turėjo savo metinį suvažiavimą. Pamaldas atliko Kun. Trimakas, S. J. ir jis pasakė turiningą pamokslą, prisiminęs prieš 10 metų mirusius fraternitietius: prof. K. Ozeli, dr. J. Trečioką ir dr. J. Stasiūną. Po pamaldų buvo applan-kyti jų kapai bei papuošti gėlių puokštėmis.

Vakare South Shore County klubo patalpose įvyko metiniai korporacijų posėdžiai, kuriuose svarstyta einamieji reikalai ir išrinkta Illinois Korp! "F. L." skryviaus valdyba ir pirm. dr. M. Vyganto, sekr. — dr. F. Kauno ir išdėninko — dr. R. Petrio.

Nutarta pasiųsti rezoliucijas su suvažiavimo dalyvių parašais Prezidentui Nixon'ui, senatoriams Percy ir Stevenson'ui, prašant jų daryti žygį išaiškinti Simo Kudirkos gėdingo išdavimo kaltininkus. Dr. M. Vygantas buvo įgaliojtas pasiųsti rezoliucijas, ką jis ir įvykdė nedelsiant.

Baigiantis vakarienei dr. V. Tauras, prisiminęs Korporacijos pirmosios kartos mirusius brolius, kalbėjo apie Korporacijos išlikimo aplinkybes, jos veiklą bei ideologiją. Prelegentas ypatingą dėmesį kreipė į trečiosios korporacijos kartos narių ugdymą bei puoselėjimą, pabrėžiant, kad jiems greičiausiai teks parnešti korporacijos ideologiją atkurtoji laisvoni Lietuvon.

Vėliau p. Račkauskas parodė filmą iš vienos ekskursijos po okupuotą Lietuvą.

Baigiant suvažiavimą Centrinės Korp! "F. L." valdybos vardu, dr. S. Budrys dėkojo svečiams bei visiems dalyviams už atvykimą ir dalyvavimą tradicinėje metinėje šventėje.

TRUMPAI

— Juozas Plačas, Sofija Jonynienė ir Stasys Rudys sudaro LB Chicago apygardos švietimo komisiją. Komisijos pirmininko pareigas sutiko eiti Juozas Plačas, Darius - Girėno lituanistinės mokyklos vedėjas, kelių vadovėlių autorius ir jau eilę metų besidarbujantis LB švietimo institucijoje. Komisija veikia prie LB Chicago apygardos valdybos. Valdyboje švietimo reikalams atstovauja ir nuolatinis ryšius palaiko su komisija ir mokykloms daug patirties visuomeninėje veikloje turįs valdybos vicepirmininkas Andrius Juskevičius.

SANDRA JEAN KONEMANN,

šikagiečiams pažįstamo cicerio Kario P. Develio anūke, šių metų lapkričio 14 dieną iškėjo už Stephen B. Kaspala. Sutuoktuvės įvyko Arizonoje, Scottdale miestelio Valley Presbyterian bažnyčioje. Abu Develiai buvo nuvažiavę į Arizoną ir dalyvavo šauniose sutuoktuvėse.

— Radijo savaitę paskelbti buvo nutarta Tabor vasarvietėje PLB valdybos sušauktame spaudos, radijo ir bendruomenės darbuotojų suvažiavime. Savaitės tikslas atkreipti lietuvių visuomenės dėmesį į lietuvišką radijo ir televiziją. Tokia savaitė nutarta skelbti pirmąją sausio 1971 m. Radijo ir televizijos savaitės pravedimo reikalu gruodžio 15 d. įvyko pasitarimas Margučio patalpose. Jame dalyvavo: Petras Petrutis, — Margutis, Felksas Daukus — Sophie Barcus Radijo Seimos programa. Toliau šlutas — Lietuviai Televizijoje ir Jonas Jasaitis, LB Chicago Apygardos valdybos pirmininkas. Ant. ir M. Rudžių leidžiamo Lithuanian Forum radijo atstovas Vyt. Kasniūnas dėl ligos pasitarime negalėjo dalyvauti. Lietuvių radijo ir televizijos savaitės išskirtino atžymėjimo pravedimą koordinuoja JAV LB Chicago apygardos valdyba.

— JAV LB Chicago apygardos valdybos posėdis įvyko 1970 m. gruodžio 16 d. J. Jasaitis bute. Posėdyje plačiai ir išsamiai buvo apsvaistytas lėšų telkimo reikalas lituanistinėms mokykloms remti, dainų ir šokių švenčių reikalai, organizavimui bendruomeninei veiklai tautos sudarymo klausimai. Pasisakyta už tradicijų išlaikymą rengiant didžiąsias šventes — būtent, kad jos vykty kaip praėjusios, kas penkeri metai ir apgailėstas, kad mokyklų vadovėliuose pasitaiko ne tik trūkumų, kurių galima išvengti, bet ir nesupratimus ir nesantaiską įnešančių iš kitur gautų ir perspausdintų rašinių bei kūrinių. Nutarta, kaip galima greičiau stengtis suteikti finansinę paramą jos reikalingoms mokykloms. O taip pat, prašyti visuomenę padėti apygardos valdybai, kad ji būtų pajėgi mokykloms paramą teikti.

— Praėjusį penktadienį, gruodžio 18 d. Rockfordo ligoninėje mirė Aleksas Povilaitis. Paliko nuliūdusi žmona Ieva Povilaitienė. Povilaitis prieš kelis metus turėjo restoraną šalia Naujių. Velionis palaidotas Rockforde.

— Sol. Lilija Sukytė dainuos Metropolitan Operos statomajame Gluecko opere "Orfėjus ir Euridice" pagrindinį vaidmenį gruodžio 24 ir 30 dienomis, taip pat sausio 4 d. Po šių spektaklių solistė vėl grįžta į Muencheno operą Vokietijoje.

— J. S. Bukauskienė dirba chemikės darbą muitinėje. Daugiausia jai tenka dirbti narkotikų srityje, kur yra reikalinga specialus pasirušimas ir atidumas. Paskutiniu metu yra rasta už 50,000 dol. narkotikų, persiunčiamų pzl. muzikos instrumente — būgne.

— Zenonas Puzinauskas, buvęs Lietuvoje žymus sportininkas ir valst. krepšinio komandos dalyvis, vadovauja Centrinės YMCA aukšt. mokyklai. Jis

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia
ALUMINUM AND GLASS STORE FRONT ESTIMATOR
EXPERIENCED
Some drafting necessary to understudy manager of department
MR. DEARY
666-9800
CADILAC GLASS COMPANY
2100 So. PEORIA AVE.

HELP WANTED — FEMALE Darbininkų Reikia
TYPIST — CLERK
Ad. business. 2 brocks from Union Salary comm. with experience. S. alary comm. with experience.
KENNEDY & KENNEDY CO.
522 So. CLINTON
341-1122 for appt.

GENERAL OFFICE
Permanent position in pleasant Loop office of Trade assoc. 5 day week. Good figure aptitude, typing, shorthand, varied duties.
Call 427-2811 Mr. Larson.

RENTING IN GENERAL Nuomos
ISNUOMOJAMAS 4 kambarių švarus butas Bridgeporto apylinkėje. Teirautis tel. 927-4114.

palengvino ir patobulino mokymosi kursą, suskirstydamas aukštesnių mokslų ir praktinių specialybių grupes. Mokykloje yra jaunimo ir suaugusių grupės.

— Kun. Leonardas Sabalis, Wilkes Barre, Pa. buvo vienerius metus garsioji Green Barret dalinių kapelionas Vietname. Apdovanotas įvairiais Amerikos ir P. Vietnamo kariuomenės medaliais. Po atostogų gimtajame Wyoming klonyje jis gaus paskyrimą kitose kariuomenės daliniuose.

— Lt. Col. Edward Bulka, gimęs Chicagoje čia baigęs Tilden aukšt. mokyklą ir De Paul universitetą, Vietnam kare buvo apdovanotas Silver Star, Flying Cross ir kitokiais medaliais bei pasižymėjimo ženklais. Dabar yra Elmendorf aviacijos bazėje, Aliaskoje.

— Union Federal Savings Bendrovė, 34-ta ir Halsted St., savo raštinėje kalėdinę eglutę papuošė lietuviškais pagražiniais. Ji, kaip ir Mokslo bei Pramonės muziejuje esanti lietuviška eglutė be žvakelių ir šviestų, tuo primenanti Lietuvos okupaciją.

— Valerija Pučkorienė serga. Juozas Pučkorius, buvęs cikagietis, kurs su žmona Valerija jau virš 10 metų gyvena New Buffalo, praneša kad Valerija sunkiai susirgusi. Kadangi gyvenami ir veikdami Chicagoje jie turėjo daug draugų, kurie norėtų su šventėmis jai palinkėti geriausios sveikatos, čia jų adresas:

213 S. Townsend St.
New Buffalo, Mich., 49117
Tel. (616) 469 - 1487.

— Lietuvių Istorijos Draugija leidžia neperiodinį žurnalą "Tautos Praeitis". Jo jau yra išėję pirmo tomo keturios knygos ir antro tomo taip pat keturios. Jų nemažos atsargos yra sukrautos "Draugo" sandėliuose. Lietuvių Istorijos Draugijos valdybos nutarimu pirmo tomo knygos kainą sumažinta po du dolerius (buvo po tris). Tautos Praeities žurnale yra atspausdintų idomių istorinių studijų ir straipsnių bei recenzijų iš kitų tautų istorinių veikalų, liečiančių mūsų turtinę ir idomią praeitį.

— Dr. Raimundas Petkus, akių ligų specialistas, neseniai atidarė savo ofisą Čikagos miesto centre, Prudential Plaza, 130 E. Randolph St., Suit — 2001. Daro įvairias akių ligų operacijas. Lidos dalyvis, vadovauja Centrinės YMCA aukšt. mokyklai. Jis

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui
PASKOLO PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIMS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS
DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITE I
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI
DRAUDIMO AGENTŲ PATARNAUJA VISAI DRAUDIMO REIKALAI
J. BACEVICIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNIO PIRKIMAS • PARDAVIMAS • NOTARIATAS
• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI
• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME, TAX
LEONAS REAL ESTATE
2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

RESTORANAS — VALGYKLA. Dviejų aukštų namas, moderniški ir nauji reigimai — Juddi vieta — labai geras biznis lengva aptarnauti.
3 BUTAI ir BIZNIO patalpa. Rinktinė vieta Marquette Parke, \$43,000.
11 BUTŲ MŪRAS, 10 metų, 60 p. sklypas, geros pajamos, puiki vieta.

ŠIMAITIS REALTY
NOTARY PUBLIC, INCOME TAX, INSURANCE
2737 W. 43rd STREET
CL 4-2390

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolski
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

SIUNTINIAI I LIETUVĄ ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

DAŽAU NAMUS IS VIDAUS IR LAUKO
Valau kilimus ir baldus. Pilna apdrauda.
L. RUDIS Tel. CL 4-1050

JUOZAS (JOE) JURAITIS
Nebrangiai ir greitai taiso Volkswagenu, Volvus, Mercedes, Porschus ir kitas užs. ir vietinės gamybos mašinas. Elektroninis tikrinimas, patyrę mechanikai, viltikas.

RICHMOND AUTO SERVICE
2934 West 63rd St.
Tel. GR 6-3134 arba GR 6-3353

SIUNTINIAI I LIETUVĄ VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
2608 West 69th Street
Chicago, Illinois 60629
WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių. Automobiliniai, šaldytuvai, maistas, pinigai.

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI DEMOKRATINI DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"
VISO KURIS GARSINASI "NAUJIENOSE" — TURI GERIAUSIA PASISEKIMĄ BIZNINJE

ŽMONES PERKA NAMUS

LENGVŲ \$14,000 pajamų iš apartamentinio mūro, kuris ir 15 metų neturi. Pastatytas turtingam rajone. Kaina greitai pirkėjui \$77,000.

KUKLUS NAMELIS — 2 butukai pačiame Marquette Parke. Kaina \$17,000, gal ir mažiau.

2 GERI MŪRINIAI NAMAI Brighton Parke. Duoda virš \$16,000 nuomos ir mažos išlaidos. Jei pamatysi, tai nupirksi už \$52,500.

5 BUTŲ SVIESUS MŪRAS ir 3 auto mūro garažas pačiame Marquette Parke. \$7,500 pajamų. Tik dėl ligos atduoda už \$48,000.

PLATUS LOTAS. Marquette Parko centrinėje gatvėje. Kaina — susitarimui.

PUIKUS DIDELIS 2 no 5 mūras. Gazu šildomas platus sklypas, mūro garažas, arti ofiso. \$29,500.

2 BUTŲ, 14 metų modernus mūras, 3 auto mūro garažas, Marquette Parke. \$36,000.

9 KAMB. MŪRAS gražus — kaip naujas. Geros pajamos, arti mūsų. \$19,600.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

PERKAME, PARDUODAME, MAI-NOME įvairaus dydžio namus visur. Parūpiname paskola, visokeriopą apdraudą, veikla notariatas.

NORVILA

REAL ESTATE AND BUILDERS
2658 WEST 59th STREET
PROspect 8-5454

5 KAMBARIŲ mūrinis, 6-tas padarytas šildomam porčiui. Silima gazu, moderni virtuvė ir vonia, 2 automobilių garažas. \$20,500.

4 KAMBARIŲ EXPANDABLE (viršus neužbaigtas), apvynius mūrinis, Silima gazu, aluminijaus langai, 2 automobilių garažas. Šoninis įvažiavas, platus sklypas. \$25,000.

5 KAMBARIŲ mūrinis rezidencija, Silima gazu, 1 1/2 auto garažas, platus sklypas. \$18,900.

2 PO 6 MŪRINIS. 2 atskiri karštų vandeniu šildomų gazu. Modernios virtuvės, 2 automobilių garažas, Marquette Parke. \$32,000.

2 PO 5 1/2 IR 4 KAMB. RŪSŲ. Silima gazu, aluminijaus langai, platus sklypas, graži nuosavybė Gage Parke. \$43,000.

4 PO 5 IR 1 BUTAS RŪSŲJE, mūrinis, Aluminij. langai, šildymas gazu, garažas, Marquette Parke. \$52,000.

NERIS REAL ESTATE

3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Trengiu naujus ir perstatau senus visus rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Trengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai.

Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.

DOMAS ŽUKAUSKAS

HEATING & SHEET METAL

4444 So. WESTERN AVE.

CHICAGO, ILL. 60609

TEL.: VI 7-3447

A. ABALL ROOFING

Įkurta prieš 50 metų

VISO KURIS GARSINASI "NAUJIENOSE" — TURI GERIAUSIA PASISEKIMĄ BIZNINJE

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI DEMOKRATINI DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

LA 1-6047

Įkainavimas yeltui, kreipkitės bet kada

BIZNIERIAI KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE" — TURI GERIAUSIA PASISEKIMĄ BIZNINJE